

UUDISED

Saksa ettevõtjad ei leia Eestist spetsialiste

Saksa ettevõtjad andsid Eesti kutseharidussüsteemile madala hinde. ▶3

Norralane ostab elektriauto eestlasest meelsamini

Norralased ei suuda ära imestada, miks eestlased ei kasuta ära elektriautodele antud soodustusi. ▶12-13

Standard & Poor'si indeks liitus tipu tegijate klubiga

Ka Standard & Poor'si aktsiaindeks jõudis lõpuks kõigi aegade rekordini. ▶16-17

PUHKEPÄEV

Džäss vallutab terve Eesti

Festivali Jazzkaar raames toimub 60 kontserti nii Tallinnas kui ka väljaspool pealinna. ▶3

KOLUMN

Eesti kapitaliturgu vaadates on miski pildil selgelt valesti.

Swedbanki vanem investeringute juht Tarmo Tanilas kirjeldab väikese aktsiaturu ja olematu võlakirjaturu hädasid. ▶14

TEHING

Muugal lehvib leppimise vaim

Muuga konteineriterminali ehitus võib liikuma hakata, sest Transiidikeskuse omanik ANATOLI KANAJEV sai ettepaneku osta Vene ettevõtjatelt ära Rail Garant Estonia, mis võitis varem uue terminali operaatori leidmise riigihanke. See peaks lõpetama ka kaks aastat kestnud kohutavaldused. ▶8-9

Äripäev

Nädalavaheetus

Reede, 12. aprill 2013
nr 71 (4728) 2,50 eurot

↑ EUR/USD
1,3121

↓ USD/EUR
0,7621

↓ EUR/SEK
8,3137

↓ NordPool
54,84

↑ Euribor
0,329%

LUUBIAL

Maksusõõda

▶ Sama koguse alkoholi erinevalt maksustamine on tootjad karvupidi kokku ajanud. Seni on õlletootjate lobitöö olnud minister Jürgen Ligi juures edukam. ▶4-7,15

ÜTLES

Jürgen Ligi: Muidugi ei ole maksupettust, kui pole maksu, aga see ei tähenda, et see oleks väljapääs.

rahandusminister maksuerisusest. LOE LAHEMALT LK 14

Oskajate põud saab Eestile piduriks. Saksa firmad valmis appi tulema

SIRJERANK
sirje.rank@aripaev.ee

Eestis tegutsev itestra GMBH on Saksa IT-firma, mis kibeleb laienema ja võiks Eestisse luua häid töökohti, kuid ei saa, sest pole vajalikku kaliibriga spetsialiste.

“Eestis on vaja drastilist koostöö paranemist tööandjate ja haridusasutuste vahel,” ütles firma juht Joahim Raue, kelle sõnul vajab ettevõtte vähemalt magistri- või doktorikraadiga spetsialiste. “Neid on raske leida.”

See ei ole üks kõrgete nõudmistega IT-firma mure. Sobiva spetsialisti leidmine on teravaim probleem ka teistele Eestis tegutsevatele Saksa ettevõtjatele, kes andsid ühtlasi madala hinde Eesti kutseharidussüsteemile. Nii selgus eile avalikustatud Saksa-Balti kaubanduskoja küsitlusest, milles osales 104 Balti riikides tegutsevat Saksa firmat.

Et aga Eestisse tulnud firmad on oma otsusega väga rahul – 94% seda ei muudaks – ollakse valmis olga alla panema. “Saksa ettevõtteid on igati valmis valitsuse haridussüsteemi puudutavaid algatusi oma oskusteabega toetama,” kinnitas koja direktor Maren Diale-Schellschmidt.

Ettevõtted laiendamislainel. Kolmandik Eestis küsitletud firmadest plaanib tänava töötajaid juurde palgata ja investeerida. Näiteks rajab Eestisse prae-gu IT-keskust Saksa suur logistikafirma Kühne + Nagel.

Tootmist on laiendamas ka Saaremaal autotööstusele kummidetaile valmistav Merinvest, mis möödunud aasta augustist kuulub 80% ulatuses maailma suurimate kummitöötajate hulka kuuluval Saksa firmale Freudenberg Sealing Technology. Merinvesti nõukogu esimehe Enn Meri sõnul ehitab firma uut tootmishalli ja rõomustab tellimuste kasvu üle.

“Vaidlen vastu!” tõrjub ta viite rasketele aegadele Euroopa

MERINVESTI nõukogu esimehe Enn Meri sõnul tuleb 300-le töötajale varsti lisa palgata. FOTO: TONU VOLDRE

6,3
protsendi suurust
tööjõukulude kasvu
prognoosivad Saksa
firmad tänava Eestis.

autotööstuses. “Sõltub, mis firmadest räägime.” Saksa autotootjatel läheb hästi ja kallid autod on nõutud. “Meil tuleb inimesi juurde võtta.”

Laienemisplaan kinnitas ka mullu Võru Soojuse ostnud Danpower Grupi Eesti haru juht Kai-ri von Wolff, kelle sõnul on firma investeerimisotsusega väga rahul. Kui midagi negatiivset nimetada, siis kehva lennuühendus. “Ühendus Riiga on mitu korda parem. Hea, et meil on ettevõtte Võrus, kuhu pääseb Riias autoga,” märkis ta. Negatiivset varju heidab praegu ka Eesti poliitiline ebakindlus ning otsustamatust taastuvenergia vallas.

Saksa seosega firmasid on Eestis äriregistri andmeil umbes

400. Saksamaad ei leia aga ei Eestis väliskaubanduspartnerite esikolmikust ega ka suuremate investorite seast. Lihtsal põhjusel – Eestit ei tunta.

Skype'i tasub alati mainida. Järgmisel nädalal Saksamaale tööviisidile siirduv peaminister Andrus Ansip kohtub ka Saksa ettevõtjatega. Joachim Raue sõnul võiks peaminister rõhutada Eesti ja Saksa sarnaseid väärtusi – töökultuuri, punktuaalsust, täpsust. Alati tasub mainida Skype'i, mis kõnetab ka keskmist sakslast, kes Eestist midagi ei tea. “Äratundmine, et nii edukas ja tehnoloogiliselt arenenud asi tuleb Eestist, annab kohe suure usalduskrediidi,” ütles Raue. “Seda üle korrata pole kunagi palju.”

Enn Meri sõnul võiks peaminister Saksa investoritele öelda, et ärge tulgu Tallinna. “Väljaspool Tallinna on palgaolud paremad ja töötajad lojaalsemad. Seda ma ütleks,” märkis Meri.

Kairi von Wolfflas, et atraktiivseks teeb Eesti sakslaste silmis ka euro, lihtne maksusüsteem ning riigi korras rahandus.

Danske nõuab Arco Investeeringute pankrotti

Arco Vara teatas eile õhtul börsile, et Danske Banki pangalaenu sissenõudmiseks on alustatud täitemenetlus Arco Vara 50protsendise osalusega ühisettevõtte Arco HCE OÜ suhtes, kus teine osanik on Urmas Sõõrumaa firma. Täitemenetluse objekt oli Danske Banki kasuks seatud hüpoteek Ahtri 3

kinnistule. Buumiajal ostis Arco Vara selle kinnistu eesmärgiga rajada sinna spaa, kuid sellele plaanile tõmbas majanduskriis kriipsu peale.

Arco Investeeringute AS jääb seisukohale, et käenduse sissenõudmiseks pole alust, ja vaidlustab pankrotiavalduse.

Kuna Arco Investeeringud on

käendanud Arco HCE OÜ pangalaenu summas 1,9 miljonit eurot, esitas Danske Bank Arco Investeeringutele nõude käendus tasuda.

Arco HCE on projektiettevõtte Ahtri 3 kinnistu arendamiseks. Ettevõtte ainus vara on Ahtri 3 kinnistu.

ARIPAEV.EE

LÜHIDALT 3

CAPITAL PROJECT OÜ, reg. Kood 11935900, Tallinna linn, Harju Maakond, müüb kirjalikul enampakkumisel temale kuuluva kinnistu Kotzebue tn. 1 / Põhja pst. 7, Tallinn, katastrinumbriga 78408:801:3710, mis on registreeritud Harju Maakohtu Kinnistusosakonna Tallinna kinnistusjaoskonna registriosas nr 40953301 all, pindalaga 4429 m², sihtotstarbega tootmismaa (100%), alghinnaga 10,52 mln eurot (Pindi Kinnisvara OÜ Eksperthinnangu nr. 130408-11179-461 alusel).

Kinnistul asub toimiv tootmis- ja büroo- ja eluruumide kompleks suletud netopinnaga 14125 m². Olemas on kõik vajalikud lepingud ja liitumised väliskommunikatsioonide (side, elekter, küte, tsentraalne vesi ja kanalisatsioon) kasutamiseks. Enampakkumise võitja omandab kinniasja hüpoteekideta ja võlgadeta. Kinnistul asub tootmisüksus, mille väljakolimiseks on vaja 6-12 kuud. Täpsemalt lepitakse võitjaga eraldi kokku.

Enampakkumisel osalemiseks tuleb hiljemalt 25.04.2013 kell 16:00 tasuda Capital Project OÜ arveldusarvele nr. 17003171958 (Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal) tagatisraha 100 000 eurot. Võitja poolt tasutud tagatisraha arvestatakse vara ostmisele ostuhinna sisse, teistele osavõtjatele, kellega Capital Project OÜ ei alusta läbirääkimisi, tagastatakse nende makstud tagatisraha kolme tööpäeva jooksul. Kirjalik pakkumine enam-

pakkumisel osalemiseks ja müüdava vara ostmiseks tuleb esitada hiljemalt 26.04.2013 kell 12:00 kinnises ümbrikus OÜ Capital Project nimele aadressil Kotzebue tn 1, 10412 Tallinn, tuba 407. Ümbrikule peab olema tehtud märke “Kinnistu Kotzebue tn 1 enampakkumine”.

Enampakkumise võitjaks on enampakkumise osaleja, kes tegi nõuetekohase ja kõrgeima hinnaga pakkumise ning on nõustunud müügitingimustega. Enampakkumise võitja tehakse teatavaks enampakkumise päeval (26.04.2013), ning võitjaks tunnistatakse isik, kes on teinud nõuetekohase pakkumise, nõustunud müügitingimustega ja pakub kinnisasja eest kõrgeimat ostuhinna.

Enampakkumise võitja peab tasuma ostuhinna 15 päeva jooksul arvates enampakkumise päevast Capital Project OÜ arveldusarvele nr. 17003171958 (Nordea Bank Finland Plc Eesti

filiaal). Kui enampakkumise võitja ei tasu ülejäänud osast hinnast selleks ettenähtud tähtaajaks, loetakse enampakkumine nurjunuks ning enampakkumise võitja poolt tasutud tagatisraha ja muud makstud summad ei tagastata.

Notariaalse ostu-müügilepingu sõlmimise ning omandi ülekandmisega kaasnevad kõik kulud peab tasuma enampakkumise võitja enne lepingu allkirjastamist. Vara kantakse enampakkumise võitjale üle tingimusel, et ta on nõuetekohaselt tasunud kogu kinnisasja ostuhinna selleks ettenähtud tähtaja jooksul.

Enampakkumisel osalejad osalevad enampakkumisel täielikult oma kulul ja riisikol. Capital Project OÜ ei hüvita ühelgi juhul, s.h. ka enampakkumisest loobumisel, enampakkumisel osalemiseks tehtud kulutusi ega vastuta enampakkumise korraldamisel osalejatele tekkinud kahju eest.

Täiendav informatsioon e-posti info@sockmann.com või telefoni 503 3461 teel.

Märtsikuise loosikampaania

„Telli ja võida. Proovi Äripäeva 6 nädalat ainult 10 € eest ja võida uus iPad Mini või MacBook Air!“ raames 5. aprillil loositud auhindade võitjad selgunud!

Sülearvuti MacBook Air 11“:

Liina Sadrak

iPad Mini:

**Virtuaal.com OÜ
(Tanel Kaldoja)**

Äripäeva tellimus üheks

aastaks: Dmitri Volkov, Kristi Mere, Marge Raun, Meelis Pai, Rain Looris

Äripäeva tellimus 6 kuuks: Tarmo Mammers, Fred Fisker, Tiina Köster, Krista Engelbrecht, Ott Ojaperv

Äripäeva tellimus 3 kuuks: Veronika Salom, Maria Arover, Silver Kallas, Consultation Office OÜ, Raimo Klesmet, Urmas Aavik, Merily Vakker, Pille Vare, V & V Invest OÜ, Kristjan Kõiv, Jürgen Sütt, Pärt Nolling, Neeme Randrüüt, Lisette Sepp, Aivar Rosenberg, Brainteam OÜ, Heidi Hüüs, Enn Heinloo, Tiit Anupõld, Meelis Muuga, Rait Vellend, Priit Palm, Monika Rütli, Raul Muttik, Ain Välba, Kai Sakarias, Janno Veldemann, Tamesta Ehitus OÜ, Anu Varblane, Raivo Rebane, Osmo Gröhn, Milvi Enders, Urmas Põllumäe, Monika Luts, Lemmi Tammsaar, Anu Tommula, Caffé Melton OÜ, BG-Konsultatsioonid OÜ, Zitter OÜ, Jaanus Puuraid, Rita Paas, Riina Mikson, Indrek Jugala, Viive Metsallik, Tiit Viirsalu, Mare Sivertsson, Kerli Avald, Ain Iloste, Agur Rahumaa, Innar Mehik

Täname kõiki osalejaid ja soovime võitjatele palju õnne!

”**Oleme pettunud riigivalitsejate sõnade ja tegude lahknevuses.**

Liviko juhi Janek Kalvi sõnul toetas rahandusminister Jürgen Ligi veel suvel eri liiki alkoholi võrdse aktsiisimaksutamise ideed ning viitas, et see on kirjas ka arengukavas

”**Diskussioon, et inimesed tarbiks võimalikult palju kanget ja võimalikult vähe lahjat alkoholi, on minu jaoks ajuvaba.**

A. Le Coqi juht Tarmo Noop peab võrdse aktsiisi ideed absurdseks.

ALKOHOLIAKTSIIS

Kalvi kuulutas sõja õlletootjaile

Õlle- ja viinatootjad eesotsas Liviko juhi Janek Kalvi ja A. Le Coqi juhi Tarmo Noobiga purelevad infosõjas - põhjuseks ebavõrdne alkoholiaktsiis.

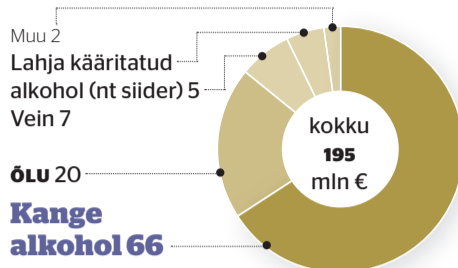

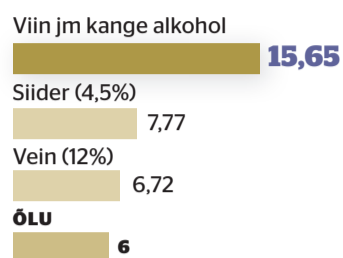
Ä Vördlus

2/3 alkoholiaktsiisist toov kange alkohol kõrgema maksuga

2012. aastal riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiisi jagunemine, protsentides

Aktsiis 1% alkoholi kohta sajas liitris, eurodes

6,8

MILJONIT liitrit absoluutalkoholi müüdi 2011. aastal Eestis õllena ning 7 miljonit liitrit kange alkoholina. Kui arvestada ka 4,6 miljonit liitrit, mis osteti veini jm lahja alkoholi näol, siis on lahjematest jookidest saadav alkoholikogus oluliselt suurem kui viinast jm kangest alkoholist saadav. Arvestatud on kogu müüdud alkoholi, sh ka turistide ostetut.

200

MILJONI euro kandis rohkem alkoholiaktsiisi laekuks riigile 2016. aastal mullusega võrreldes rahandusministeeriumi hinnangul, kui lahja alkoholi ja veini aktsiisimäär tõstetak samale tasemele kange alkoholi aktsiisiga. Liviko juhi Janek Kalvi hinnangul võib see summa ulatuda isegi üle 250 miljoni euro.

ALLIKAS: RAHANDUSMINISTEERIUM, MAKSU- JA TOLLIAMET, KONJUNKTUURIINSTITUUT, ÄRIPÄEV

Ä PIRET REILJAN

Sama kogus alkoholi viinas on aastaid olnud 2,6 korda kallimalt maksustatud kui õlles. Kalvi ja tema kaasvõitlejad ei taha sellega leppida. "Eelmise aasta lõpus tehti otsus neljal järjestikusel aastal tõsta alkoholiaktsiisi 5%, mis toob endaga kaasa tohutu reaalse maksuvahe 2016. aastaks," nendib Liviko juht Janek Kalvi.

Viinatootjad pahandavad, kuna riigile laekuvast aktsiisist 2/3 moodustab kange alkoholi aktsiis, samas müüakse kanget alkoholi Eestis absoluutalkoholis vähem kui õlut ja lahjat kääritatud alkoholi.

Õlletootjad vaidlevad omakorda kohe vastu, et viina villimine on oluliselt odavam kui õllepruulimine ja poeletil on kraad alkoholi viinas ikkagi odavam kui kraad õlles.

Rehkendustest ja rohkem või vähem demagoogilistest järeldustest pole puudust kummalgi poolel. Lõputult saab vaielda näiteks selle üle, kes on rohkem süüdi alkoholi liigtarbimises. Kui kange alkohol on kiirem tee joobeni, siis lahjat alkoholi tarbivad rohkem noored jne.

"Selline nõudmine on täiesti absurdne," ütleb A. Le Coqi juht Tarmo Noop aktsiiside võrdsustamise ettepaneku kohta. "Diskussioon, et inimesed tarbiks võimalikult palju kanget ja võimalikult vähe lahjat alkoholi, on minu jaoks ajuvaba," lisab ta. Noobi sõnul peaks riik oma alkoholipoliitikas lähtuma alkoholi lõpphinnast ühe kraadi kohta, mida ongi enam-vähem tehtud.

Emotsionaalne on aktsiiside teemal ka Saku Õlletehase juht Margus Kastein, kelle sõnul jooks rahvas end kardetavasti surnuks, kui õlle ja kange alkoholi aktsiis oleks võrdne. "Sest kange alkohol

muutuks õllega võrreldes märkimisväärselt odavamaks," nendib Kastein.

Miks just praegu selline infosõda? Aktsiisimäärad on taas päevakorral seoses hiljuti sotsiaalministeeriumis valminud alkoholipoliitika rohelise raamatuga, kus muu hulgas on kirjas soovitus kaaluda alkoholi maksustamist joogi kangusest, mitte valmistamisviisist lähtuvalt. Ka rahandusministeeriumi arengukavas aastateks 2013–2016 oli kirjas alkoholi maksustamine võimalikult proportsionaalselt etanooli sisalduse järgi joogis, sõltumata alkoholi liigist. Pange tähele – oli, aga enam ei ole. Miks nii, sellest järgnevalt.

Kui viinatootja Kalvi strateegia infosõjas tugineb konjunktuuriinstituudi loomingulisele statistikale, mis võluväl näitab eestlaste lemmikalcoholina õlut, siis Noobi relv on sportliku eluviisiga rahandusminister Jürgen Ligi, kes pitsikummutamisest suuremat ei pea. Kusjuures, nagu eespool viidatud, on Ligist olnud Noobile ja teistele õlletootjatele juba palju abi – rahandusministeeriumi arengukavast hahitus hiljuti sõnastus, et alkoholi tuleks maksustada sõltumata alkoholi liigist. Rahandusministeeriumi kodulehel rippuvas arengukavas on vastav sõnastus veel kirjas, kuid Ligi sõnul on tõusnud vaidluse tõttu arengukava muudetud ja aktsiiside ühtlustamisele viitavat sõnastust seal enam pole (loe intervjuud Ligiga lk 6–7). Õlletootjate esindaja, A. Le Coqi juhi Noobi puhul on siinkohal paslik märkida, et nagu Ligi kuulub ka tema Reformierakonda.

"Sain rahandusminister Jürgen Ligilt mullu juulis kirja, milles ta toetas eri liiki alkoholi võrdse aktsiisimaksustamise ideed ja viitas, et see on kirjas ka arengukavas. Oleme pettunud riigivaltsejate sõnade ja tegude lahknevuses," räägib Liviko juht Kalvi, kes kuulis ministri meelemuutusest Äripäevalt.

Püüdes süüvida alkoholiturule kirevasse statistikkasse, avaneb paras kaos. Osa andmeid näitab, et

absoluutalkoholis joovad Eesti tarbijad rohkem õlut kui viina, teine osa väidab vastupidist. Selgubki, et andmed on kohati loomingulised. Võtame värsket konjunktuuriinstituudi aastaraamatu alkoholiturule kohta. See ülevaade sobib ideaalselt relvaks viinatootja Kalvi, kuna aastaraamatus ilmneb, et eestlased saavad suurima osa tarbitud absoluutalkoholist kätte õllest.

Numbritesse süüvides selgub aga, et nende aluseks on info, mille kohaselt tarbivad turistid umbes 40% Eestis müüdavast kangest alkoholist, aga vaid 20% õllest. See omakorda tõstab eestlaste alkoholitarbimise kompotis hooilt õlle osakaalu. Andmete võtmeteguriks olev turistide tarbimine on aga vägagi loominguliselt leitud, tuginedes kaudsetele meetoditele, näiteks müüjate-tootjate küsitlusele.

"Turistide osa on X-faktor," tunnistab ka konjunktuuriinstituudi teadusõtaja Elmar Orro. Liviko juhi Kalvi sõnul on konjunktuuriinstituudi statistika parim analüütiline materjal, A. Le Coqi juht omakorda kahtleb tugevalt selle pädevuses.

Numbritega trikitavad mõlemad pooled. Kui Kalvi rõhub konjunktuuriinstituudi loomingulisele statistikale, siis Noop on oma argumentide toetamiseks kasutanud vanu, 2005. aasta numbreid. Või veel üks näide. Õlletootjad võrdlesid hiljuti rahandusministeeriumile saadetud seisukohtades erineva alkoholi jaehinda ühe kraadi alkoholi kohta. Võrdluses olid küll iga liigi enimmüüdud tooted, kuid nii sattusid kõrvuti Liviko Laua Viin ja õlu Saku Originaal. Pildil on valesti see, et kui Laua Viin on tuntud odava klassi viinana, siis Saku Originaal on kvaliteetõlu ja Saku peamine kaubamärk. Igatahes said õlletootjad kenasti näidata, et viin on odavam, nagu oligi tarvis.

Kokkuvõttes meenutab õlle- ja viinatootjate infosõda olukorda "pada söimab katelt", kus kummalgi on oma tõde. Infosõja lõppu igatahes ei paista.

ALKOHOLIAKTSIIS

Džinnnita
džinn
– jokk
maksu-
trikkPIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Alkoholi maksustamine valmistamis- ja kaasa toonud kurioosumi, kus sama kangusega ja sama toote pähe müüvad kihisevate alkoholikokteilide aktsiis erineb 2,5 korda pealt seetõttu, et üks jook on valmistatud džinnist, teine veinist.

Eesti õlletootjad kavaldavad nii tarbija kui ka riigiga – nad müüvad puuviljaveinist tehtud märjusest džinnikokteili pähe, makstes seejuures 2,5 korda vähem aktsiisi kui näiteks Soome konkurent, kes kasutab kokteilis tõepoolest ainult džinni.

Poodides seisab alkoholi rivi rivi helesiniseid purke, kõik äravahetamiseni sarnased, erinevades üksteisest vaid kujunduslike detailide poolest. Rahvas teab neid jooke gin long drink'idenä. Kui paljud teavad aga seda, et kadakamarjast džinni sisaldavad vaid üksikud neist purkidest ja mitte Eesti tootjate purgid?

Soome tootja Hartwall müüb Eestis oma long drink'e nimega oriGINal. Alkoholist sisaldab jook džinni, nagu viitab ka purgil olev nimi. Hartwalli purkidega samas ravis on Eesti õlletootjate Saku ja A. Le Coq long drink'id nimega GN ja G:N. Viide džinnile on ka siin ilmne, kuid need purgid džinni ei sisalda. Soome tootja Synebrychoff on leidnud kuldse kesktee ehk kasutab oma long drink'ides küll džinni, aga lisaks džinnile ka kääritatud alkoholi, nii et aktsiis kujuneb odavamalt maksustatud kääritatud alkoholi järgi.

“On muidugi kahju, et sama alkoholisisaldusega jooke ei kohelda aktsiisi suhtes võrdseti,” sõnab Soome alkoholitootja Hartwall Ltd juriidilist

ja ärisuhete juht Pekka Lindroos. Ta lisab, et samas on ettevõtte jaoks maksust tähtsam joogi maitse ja ajalugu – jooki on alati valmistatud džinnist.

Keskmise tarbija jaoks on kõigi long drink'ide näol tegemist džinnijoogiga. Seda enam, et alkoholipakendid ei pea üllataval kombel sisaldama infot kõigi joogi koostisosade kohta, nagu on nõue toidupakenditele. Nii on jookide koostisosad mõnel purgil ainult võõrkeeles, mõnel puuduvad sootuks.

“Meie näitame oma toote sisu pakendil ja meie eesmärk on pakkuda tarbijale parimat maitset,” ütleb long drink'ide veinisisalduse kohta A. Le Coq ASi juht Tarmo Noop. Aktsiisiteema kohta märgib Noop, et kellelgi pole keelatud long drink'i teha õunaveinist. Ta selgitab, et praktiliselt kõik long drink'id ongi tehtud õunaveinist, ka Soome tootjate omad. Tuletagem siinkohal siiski meelde, et vähemalt pakendi järgi sisaldavad Soome tootjate Hartwall ja Synebrychoff joogid kas ainult džinni või siis džinni lisaks kääritatud alkoholile.

Kompetents on erinev. Saku Õlletehase ASi juht Margus Kastein selgitab džinni kasutamist või mittekasutamist long drink'ides erinevate tootmis-kompetentsidega.

“Me pole arendanud enda tootmise põhitugevuseks kangest alkoholist kokteilide segamist, see oleks teine äristrateegia,” teatab ta. Kõik peamised meil toodetavad lahjad alkoholised joogid on kääritatud joogid, lisab Kastein.

Rahandusminister Jürgen Ligi ei pea vajalikuks õlleaktsiisi tõstmist, viidates eestlaste liigsele kange alkoholi lembusele. Küll aga on Ligi kriitiline just selliste kihisevate jookide suhtes nagu long drink'id. “Kui ma milleski rohkem selgust vajan, siis erinevate lahjade, hästimaitsesestatud ja pahahti gaasistatud kiirjoohevahendite maksumäärade adekvaatsuses,” sõnab Ligi.

tustes või vihjata neile toiduainete esitlemisel, kui asjaomase toote alkohol ei ole pärit ainult märgitud piiritusjoogist.

Seega ei ole korrektne kasutada toote nimes “gin”, kui toode seda tegelikult ei sisalda. Ko-

misjon töötab välja määruse rakendusmäärust, mis muu hulgas reguleerib liitnimetuste teemaatikat.

Praegu on rakendusmäärus valmimisjärgus ja ei ole veel vastu võetud.

Võrdlus
Ainus puhas džinni sisaldav long drink kallima aktsiisiga

Hartwall Original Long Drink, 5,5%

SISALDUV ALKOHOL:
DŽINN
AKTSIIS
0,86 €/l

Koostisained pakendil eesti keeles
TOOTJA Hartwall Ltd (Soome),
maaletootja AS Tridens

A. Le Coq G:N Long Drink, 5,6%

SISALDUV ALKOHOL:
ÕUNAVEIN
AKTSIIS
0,35 €/l

Koostisainetest pakendil eesti keeles märgitud säilitusaine sulfit, muud võõrkeeltes
TOOTJA A. Le Coq või AS Cesu
Alus (Läti)

Ligi: ma ei mõista uksest ja aknast sisse pressivat lobi

Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul on viinatootjate argument, miks peaks lahja alkoholi aktsiisi tõstma, nõrk, ning ta ei mõista praegust uksest ja aknast sisse pressivat lobi.

Intervjuu Jürgen Ligiga.

Rahandusministeeriumi valitsemisala järgneva kolme aasta arengukavas on ühe tegevusena kirjas alkoholi maksustamine võimalikult proportsionaalselt etanooli sisalduse järgi joogis, sõltumata alkoholi liigist. Milline on reaalne plaan erinevat liiki alkoholi aktsiisimäärade ühtlustamisel? Üha uuenevas arengukavas sellist sõnastust enam ei ole. Tõusnud vaidlus pani sõnastust üle vaatama. See ei olnud mõeldud nii, et viina ja õlle vahele saab tõmmata võrdusmärgi, nagu tahavad kange alkoholi tootjad.

Aktsiisi mõte on mõjutada alkoholi kättesaadavust ja tarbimist. Viin on väga ökonoomne tee joobeni, mistõttu siin on rohkem aktsiisienti alkoholikraadi kohta loogiline, tootmisel ega tarbimisel ei ole siin suurt raiskamist kõrvalistele komponentidele ega nüanssidele, vaid peamiselt veele ja etanoolile.

”**Me ei aktsiisista ju molekuli, vaid hinda ja tarbimisharjumust.** rahandusminister Jürgen Ligi maksude erinevusest

Õlu on olemuselt kallim, mitmekesisem ning töömahukam toode. Ka õlletootjad on defitseerinud end mitte joobe, vaid leebe ja lahja lõõgastuse pakkujaiks ning kangemaid marke enam ei tehta.

Eestis on alkoholiaktsiis sõltuv alkoholise joogi valmistamise viisist, mitte kangusest. Selle tulemusel on alkohol õlles 2,6 korda madalamalt maksustatud kui alkohol viinas. Kui võrd on selline vahe põhjendatud? Viina ülisuure osakaalu järgi Eesti tarbimises võiks oletada, et vahe peaks olema veel suurem, aga viinatootjad ise muidugi väidavad vastupidist ning soovivad õlle hinna pooleteise- või kahekordistamist.

Nende argument on paraku nõrk – me ei aktsiisista ju molekuli, vaid hinda ja tarbimisharjumust, püüame joobe kättesaadavust ohjeldada.

Seaduses alles otsustasime ühtlase 5protsendise aktsiisitõusu aastani 2016 ning ma ei mõista praegust uksest ja aknast sisse pressivat lobi. Kui ma milleski rohkem selgust vajan, siis erinevate lahjade, hästimaitsesestatud ja pahahti gaasistatud kiirjoo-

A Kommentaar

Sõna “gin” kasutamist reguleerib Euroopa Parlamendi määrus

KAIRE IVASK
veterinaar- ja toiduameti alkoholi büroo
peaspetsialist

Piiritusjookide nimetuste kasutamist reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus. Piiritusjookide nimetusi on keelatud kasutada liitnime-

**Saku GN Long Drink,
5%**

**Saku Long Drink,
5,8%**

**Sinebrychoff Long
Drink, 5,5%**

FOTO:
ANDRAS
KRALLA

**SISALDUV ALKOHOL:
PUUVILJAVEIN
AKTSIIS**

0,35 €/l

Koostisainetest pakendil eesti keeles märgitud säilitusaine sulfit, muud võrkeeltes
TOOTJA Saku Õlletehas

**SISALDUV ALKOHOL:
PUUVILJAVEIN
AKTSIIS**

0,35 €/l

Koostisainetest ainsana eesti ja inglise keeles märgitud säilitusaine sulfit.
TOOTJA Saku Õlletehas

**SISALDUV ALKOHOL:
KÄÄRITATUD ALKOHOL JA DŽINN
AKTSIIS**

0,35 €/l

Koostisained pakendil võrkeeltes
TOOTJA Oy Sinebrychoff Ab (Soome), maaletooja Saku Õlletehas

**Ä Tasub teada
Euroopas kange
alkohol valdavalt
kõrgemalt
maksustatud**

Mõned näited Euroopa riikide alkoholi-aktsiisidest 2013. aasta alguse seisuga

KANGE ALKOHOLI JA ÕLLE AKTSIISIDE VAHE KORDADES	
Soome	1,5
Eesti	2,6
Rootsi	3
Läti	4,3
Leedu	5,2

KANGE ALKOHOLI AKTSIISI SUURUS VÕRRELDES EESTIGA
Madalam Lätis ja Leedus
Mitu korda kõrgem Soomes ja Rootsis

RAHANDUSMINISTER Jürgen Ligi sõnul on alkoholiaktsiisi mõte mõjutada alkoholi tarbimist. Seetõttu ei toeta tema ka viinatootjate ettepanekut.

FOTO: RAUL MEE

bevahendite maksumäära adekvaatsuses.

Liviko juht Janek Kalvi väidab, et kui aastaks 2016 võrdsustada erineva alkoholi aktsiisimäärad, laekuks riigieelarvesse 256 miljonit eurot muldusest rohkem aktsiisi. Kas selline hinnang on realistlik? See

number on liialdatud, meie hinnang on umbes veerandi võrra väiksem. Küll aga on viinatootjatel realistlik loota, et sel juhul tõrjuks viin õlut veelgi rohkem kõrvale.

Mida ütlete, kui väita, et Reformierakond soosib õlletootjaid? Hullems oleks kuulda, et soosime

viinatootjaid, mida võinuks väita aegadel, kui viinaaktsiis seis paigal, inflatsioon ja palgatõus aga mihisesid. Tegelikult nägin just Yle TVs (Soome telekanal – toim), kuidas me Janek Kalviga vaheldumisi Eesti maksusüsteemi kiitsime. Meie erinev hinnang teatud jookidele tuleb üheselt ametite erinevusest.

**Ä Tasub teada
Sotsiaalministeeriumi ettepanekud
alkoholitarbimise piiramiseks Eestis**

Mõned näited alkoholitootjatele ebamugavatest ettepanekutest "Alkoholipoliitika rahelises raamatus"

REKLAAMI PIIRAMINE TRÜKIMEEDIA. Täiendada trükimeedia piiranguid selliselt, et alkoholi reklaam on keelatud liisaks ajalehe ja ajakirja esi- ja tagaküljele ka lisaväljaannete esi- ja tagaküljel.

TV, RAADIO. Kehtestada alkoholi reklaamimisele täiendav ajaline piirang: alkoholi reklaam võiks olla keelatud kella 7-22.

INTERNET. Töötada välja ettepanekud alkoholi reklaami reguleerimiseks.

ALTERNATIIV reklaami piiramisele: keelustada alkoholi reklaam.

KÄTTESAADAVUSE PIIRAMINE JAEKAUBANDUS. Lubada alkoholi müüki vaid eraldi müügialal või müüjaga teeninduslehtist. Algatada diskussioon alkoholi ostmise ja tarbimise eapiiri tõstmise üle.

Analüüsida ja kaaluda jaemüügi kohtade arvu vähendamise võimalusi.

TARBIMISE PIIRAMINE TOITLUSTUSASUTUSED. Kaaluda alkohoolse joogi jaemüügi täiendavate nõuete kehtestamist või praktikate juurutamist, mis ennetaksid kliendil jooke saavutamist, nt vee serveerimine koos alkohoolse joogiga, toidu pakkumise nõue vms.

Kehtestada alkoholi müügi keskondades reeglid, mis ennetavad vägivalda ja destruktivset käitumist, nt plastiktara kasutamine või alkoholimüügi reguleerimine toitlustusasutustes ja avalikel üritustel, alkoholimüügi lõpetamine 1 tund enne ürituse lõppu/asutuse sulgemist, jooke suuruse vähendamine.

TOOTJAD. Vähendada lahjade alkohoolsete jookide kangust ja pakendi suurust eneseregulatsioonide korras (A. Le Coq, Saku Õlletehas ja Viru Õlu alandavad tänava 1. juulist kohaliku turu jaoks toodetava siidri ja long drink'i kangust, lisaks on õlletootjad eetikaodeksis sätestanud, et ei tooda ega turusta üle 7% kangusega õlut – toim).

HINNA- JA MAKSUPOLIITIKA AKTSIIS. Tõsta järgneva nelja aasta jooksul alkoholiaktsiisi keskmiselt 5% aastas.

HIND. Alkoholi ei tohi võrrelduna sissetulekutega odavamaks muutuda ning pikemas perspektiivis peaks alkohol kallinema. Kaaluda võimalust kehtestada miinimumhind või rakendada teisi meetmeid, mis ennetavad alkoholi müüki alla omahinna. Soodustada mitteamkohoolsete jookide tarbimist hinna ja atraktiivsusega.

ALLIKAS: SOTSIAALMINISTEERIUM

Swedbanki mobiilipangas on nüüd olemas kõik vajalik väärtpaberitega kauplemiseks:

- 24 aktsiaturgu;
- Balti aktsiate hinnad ja turusügavus reaajas;
- ETFid;
- Fondileidja;
- Personaalne jälgimisnimekiri;
- Investeerimisportfelli seis.

Võta oma investeerimisportfell kõikjale kaasa, hoia end uudistega kursis ja tee tehinguid alati õigel ajal!

Tutvu tingimustega ja vaata lisainfot:
www.swedbank.ee

TRANSIIT

Kanajev võtab Rail Garanti terminali üle.

Terminali ümber käib tants juba ammu

Ä ALYONASTADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Venima jäänud Muuga konteinerterminali ehitus peaks asjaosaliste hinnangul liikuma hakkama, kuna Anatoli Kanajev ostab Vene ettevõtjalt Rail Garant Estonia. Samas ei pea ta end veel võitjaks.

“Saime pakkumise ostmiseks, praegu me vaatame selle üle ja võtame vastu otsuse,” märkis Transiidikeskuse ASI omanik Kanajev. Kaks aastat tagasi vaidlustasid nad uuele terminalile operaatori leidmise riigihanke tulemused. “Tahtsime tõestada kohtu kaudu meie õigusi ja seda, et meil on parem pakkumine,” kinnitas transiidirimees. Aeg näitas, et see oli õige tee, lisas Kanajev.

Plaani järgi saab Muuga sadama uue terminali operaatoriks Transiidikeskus, Venemaa suurimate logistikaettevõtete hulka kuuluv Rail Garant peaks aga jätkama konteinervedude tegemist läbi Muuga.

Kanajev rõhutas, et keegi pole kellestki üle hõpanud, lihtsalt olukord on selline, et igaüks peab tegelema oma asjaga. “Rail Garant ju selgitas, et arendusprojekti takistavad juriidilised vaidlused, seega nende jaoks ei ole see hea positsioon. See on arusaadav, ka meie jaoks ei ole see hea käia kohtus ja kulutada raha ning see ei saa lõpmatuseni kesta. Seega me hakkasime pidama läbirääkimisi, kuidas ühendada oma huve ja realiseerida projekti,” rääkis ta.

Rail Garant on raudtee-ettevõtte ja Transiidikeskuse transiidifirma, rõhutas Kanajev. “Meie teame,

”Meie jaoks ei ole see hea käia kohtus ja kulutada raha ning see ei saa lõpmatuseni kesta. Seega me hakkasime pidama läbirääkimisi, kuidas ühendada oma huve ja realiseerida projekti.

Transiidikeskuse omanik Anatoli Kanajev kokkuleppes Rail Garantiga. FOTO: TANEL MEOS/DELFI/EESTI AJALEHED

Korean Air ostis osaluse Czech Airlinesis. Tšehhidele oodatud päästenöör, Koreale soodne tehing

Tšehhi valitsuse esindajad ja Czech Aeroholding kirjutasid eile alla lepingule Korean Airiga, mis annab Lõuna-Korea riiklikule lennufirmale 44protsendilise osaluse Czech Airlinesis.

Tšehhi pool näeb tehingut kui pikalt oodatud päästenööri hädasolevale lennufirmale, kirjutas Radio Praha. Samas korealased näevad seda tugevama turupositsiooni kindlustamise-
na Euroopas.

Tšehhi lennukompanii rasked ajad. Nagu paljud teised riiklikud lennufirmad, on ka Czech Airlinesi raputanud tõusvad kütusehinnad, odavlennufirmade levik ja lennureiside mahu langus. Viimase kuue aasta jooksul on lennufirma sunnitud vähen-

CZECH Airlinesi Airbus A319 Prahast Vaclav Haveli lennuväljalt õhku tõusmas. FOTO: REUTERS/SCANPIX

dama lennukiparki poole võrra ja olnud rahalistes raskustes alates 2009. aastast. 2011. aastal tabas Czech Airlinesi 241 miljoni Tšehhi krooni suurune kahjum (rohkem kui 9 miljonit eurot) ning lennufirma tulevik on olnud ebaselge – kuni tuli Lõuna-Korea vedaja pakkumine.

Korean Air ostis riigilt vähemusosaluse suhteliselt madala hinnaga eest – 67,5 mln Tšehhi krooni (alla 3 mln euro). Eksperdid kinnitavad, et see on 44protsendise osaluse eest õiglane summa.

Rahandusministeerium, mis juhtis pakkumise käiku, ei ole

samas hinna pärast mures. Pärast ebaõnnestunud katset müüa lennufirma 2009. aastal, otsustas Tšehhi valitsus, et strateegiline partnerlus on väärtuslikum.

Mõlemad pooled võidavad. Kolmapäevasel lepingu allakirjutamisel ütles Korean Airi presi-

dent Chang Hoon, et partnerlus tuleb kasuks mõlemale poolele.

Eelmisel aastal teenindas Korean Air üle 23 miljoni reisija, peaaegu viis korda rohkem, kui Czech Airlines. Partnerlus toob tõenäoliselt Tšehhi vedajale palju oodatud kliente.

Korean Air lendab neli kor-

da nädalas Seoulilt Prahasse ja tagasi ja loodab sagedust suurendada ning kasutada Prahast kui lähtepunkti Euroopa sihtkohtadesse.

Praha Václav Haveli lennujaam ootab tehingu tulemusena juurde sadu tuhandeid reisijaid.

kuidas kaupa laadida, ja nemad, kuidas see kohale viia,” selgitas transiidirimees.

Valmis koostööks. Küsimusele, kas Transiidikeskus hakkab tegema Rail Garantiga koostööd, vastas Kanajev, et halb rahu on parem kui hea sõda. “Seega kindlasti otsime selliseid küsimusi, mis on mõlemale poolele huvitavad,” lisas ta. Samas kinnitas Transiidikeskuse juht Erik Laidvee, et Rail Garantist saab üks nende kliente.

Kanajev ei soovinud kommenteerida, kas ta alustas ise läbirääkimisi Rail Garantiga, sest polevat tähtis, kes kelle poole pöördus. “Oluline on see, et me astusime sammu läbirääkimisteks. Sellest piisab,” nentis ta.

Neljapäeval otsustas Tallinna Sadama nõukogu anda juhatajale volitused muuta Muuga konteineriterminali hoonestusõiguslepingut, pikendades Rail Garant Estonia taotluse alusel terminali valmimise tähtaega 12 kuu võrra, juulini 2014.

Rail Garanti esindava vandeadvokaadi Jüri Raidla sõnul tingisid tähtaja pikendamise terminali arendamist takistanud arvukad kohtuvaidlused, mis on oluliselt raskendanud nii finantsinvestorite kui ka strateegiliste partnerite kaasamist.

Sadama nõukogu esimehe Neinar Seli sõnul sai määravaks asjaolu, et Rail Garant Estonia väljapakutu lahendab juriidiliste vaidluste tupikeisu. “Tallinna Sadama eesmärk on kiirelt areneval konteinerivedude turul konkurentsivõime säilitada ning pakutud lahenduse puhul jäävad kehtima kõik Rail Garant Estonia pakutud hoonestusõiguse tingimused,” lausus ta.

Hanketulemuste järel kahtlustas Anatoli Kanajev, et uue konteineriterminali osanike seas on varjatult ka sadama juhid, ning ta palus seda kapol uurida. Tallinna Sadam kinnitas toona, et see on absurdne konstruktsioon.

Lootus uuele terminalile

Tallinna Sadama juhataja esimehe Ain Kaljuranna sõnul on konteineriäri restruktureerimisega Muugal tekkimas realistlik perspektiiv uue konteineriterminali valmimiseks. “Rail Garant Estonia on praeguse seisuga Tallinna Sadama ees kõik lepingujärgsed kohustused – sealhulgas hoonestusõiguse tasu maksmine – täitnud. Samuti sisendab kindlust kiireks edasilükkamiseks meie pikaajaline ja usaldusväärne koostöö Transiidikeskusega,” lausus Kaljurand.

Venemaa üks suurimaid transpordifirmasid Rail Garant ühendab 11 raudtee-, konteinerivedude ja ekspedeerimise alal tegutsevat ettevõtet. Ettevõtte omanikud on Sergei Guštšin, Nikolai Falin ja Sergei Smošlov. Rail Garanti kommentaari ei õnnestunud eile saada.

Suri ärimees Oleg Ljadov

Eile, 11. aprilli hommikul lahkus elavate hulgast endine tippsportlane ja hilisem kütuse- ja sadamaärimees Oleg Ljadov. Tänavu jaanuaris 58. sünnipäeva tähistanud Ljadov võitles aastaid raskekujulise vähkkasvajaga, vahendas Delfi Sport.

Viimastel aastatel pälvis Ljadov tähelepanu sellega, et tal oli mitmeid skeeme, kus ta üritas lavastada ärimees Nikolai Reismani süüdi kauaaegse äripartneri Toomas Tamme tapmise tellimises.

Aastal 2011 tunnistas eksperitiis “Pealtnägija” saates ja Äripäevas avalikustatud Oleg Ljadovi lindistatud salvestised, mida kasutati algselt Toomas Tamme mõrva lavastamise kriminaalasjas, kokku monteeritud võltsinguks.

ARIPA.EE

Eestis lõunanaabritest rohkem käibemaksupettusi

KPMG uuringus osalenud Eesti ettevõtjatest tõi 28 protsenti esile, et varimajandusest moodustavad suurima osa käibemaksupettused, samas kui Lätis ja Leedus sama probleemi ei nähta, selgus uuringust Majanduse puls 2013.

“Kütuse- ja ehitusturu käibemaksupettused on Eestis pälvinud palju tähelepanu ja see peegeldub ka uuringus,” ütles KPMG Baltics OÜ maksu- ja õigusteenuste juht Joel Zernask

Salakaup teeb muret. Balti riikide lõikes oli suurim üksikprobleem Leedus, kus 46 protsenti pidas aktsiisikaupade salakaubandust kõige suuremaks varimajanduse põhjuseks.

“Leedu KPMG sõnul puudub see eelkõige üle Valgevene

131

juhtival kohal töötavat ettevõtjat Eestist vastas veebipõhisele uuringule, koos Läti ja Leedu firmajuhtide ja omanikega oli vastajaid 262.

piiri liikuvat kaupa,” ütles Zernask.

Maksudest kõrvalehiilimist peetakse suureks probleemiks Lätis (41 protsenti) ja Leedus (39 protsenti), samas kui Eestis näeb ligikaudu veerand vastanutest võrdse probleemina käibemaksupettust, ümbrikupalku ning salakaubandust.

Varasemates küsitlustes on varimajandust peetud Eestis väikeseks mureks ja ülejäänud kahes riigis teemaks, mis vajab rohkem tähelepanu. Eestis neljandat aastat korraldatud uuringul küsis KPMG hinnanguid iga riigi majanduskeskkonnale, eurole, välisinvesteeringutele, maksumaksjatele aga ka ettevõtete palga- ning personalipoliitikale.

ARIPA.EE

Branson kiitis eestlaste idufirmat

Richard Branson kirjutas oma blogis eestlaste start-up'ist TransferWise ja kinnitas, et selle teenust hakkas kasutama ka Virgin Group.

“Start-up'id on väga rahvusvaheline äri. Mitmel idufirmal on töötajad, kes elavad ja teevad tööd erinevates riikides,” kirju-

tas Branson oma blogisissekanetes. Branson tõdes, et üks suurimaid probleeme on raha saatmine inimestele või äridele – suured ülekandetasud ettevõtete algusaegadel võivad kogu äritegevusele juba varakult kriipsu peale tõmmata.

Branson tõi esile Eesti ette-

võtjad Taavet Hindrikuse ja Kristo Käärmani, kes on suutnud probleemile lahenduse luua: nende start-up TransferWise aitab vähendada välismaiste rahaülekannete kulusid, viies efektiivselt kokku eri riikide inimeste ja ettevõtete.

ARIPA.EE

PRIVILEG
ainult Äripäeva Lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Olge esimene

Uus HTC One – olge esimene!

679 €

Uus HTC One – uus nutitelefoni kogemus! Just Teie võite olla esimene Eestis, kes hoiab käes tõelist alumiiniumist iludust! Elutruu fotoalbum, kaks stereokõlarit jpm. Enneolematult häid fotosid jäädvastav uudne HTC UltraPixel tehnoloogial põhinev kaamera. Garanteeritud soodsaim ettevalmistamisvõimalus vaid Privileegi klientidele. Broneerimiseks 100-eurone ettemaks. Piiratud kogus!

Vaata kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

Telli raamat ja võida õhtusöök kahele

Vabalaud.ee kingib ära 60eurose õhtusöögi kahele klassikalise Prantsuse köögiga restoranis Bonaparte. Telli “Meeskond ja Mina” ning osaled loosimises!

Bonaparte 15

www.vabalaud.ee/et/restoran/bonaparte

Meeskonnas ei pruugi “mina” jaoks ruumi olla... aga ilma “minata” ei ole võimalik võita.

- MICHAEL JORDAN

Äripäeva raamatuklubi

raamatupood.aripaev.ee
Jälgige meie tegemisi ka
twitter.com/raamatuklubi ja Facebookis

TOOTE ARENDEUSE

KONVERENTS 2013

Sokos Hotel Viru Konverentsikeskus

09.00–09.20 Registreerimine ja hommikukohv
09.20–09.30 Moderaatori avasõnad

09.30–10.00 Mis tüüpi inimene sobib tootearendajaks?
PRO Konsultatsioonid omanik ja juhtimiskonsultant **MAIT RAAVA**

10.00–10.30 Kuidas rakendatakse disainjuhtimist ASis Balteco?
Balteco disainijuht **AIVAR HABAKUKK**

10.30–11.00 Millised on tippjuhi ootused seoses tootearendusega?
Standard AS juhatuse esimees **ENN VESKIMÄGI**

11.00–11.30 Milliseid võimalusi pakub Tartu Teaduspark ettevõtetele tootearenduse valdkonnas?
SA Tartu Teaduspark projektijuht **HENRI HANSON** ja Protolabi konstruktor **PEARU ORUSALU**

11.30–12.00 Kuidas tagada sujuv koostöö teadusasutuste ja ettevõtete vahel?
IMECCI juhatuse liige professor **JÜRI RIIVES**

12.00–13.00 Lõuna
13.00–13.30 Kuidas saada oma tootele vinget kujundust?
EKA teadus- ja arendusosakonna ettevõtlussuhete koordinaator **INGELA HEINASTE**

13.30–14.00 Milline on parim võimalus ühendada disaini ja tootearenduse eesmärke?
Disainibüroo Iseasi juht, EKA ja TTÜ professor **MARTIN PÄRN**

14.00–14.30 Kogemuslugu. Meie koostöö teaduse ja disainiga.
Meiren Engineering OÜ projekteerimisosakonna juhataja **MART REINSON**

14.30–14.45 Kohvipaus
14.45–15.00 Millises seisus on praegu EASI tootearenduse toetuste jagamine?
EASI alustavate ettevõtete divisjoni direktor **DMITRI BURNAŠEV**

15.00–15.15 Millised on uued uue toote turuletoomise mudelid?
Loov Eesti tegevjuht **EVA LEEMET**

15.15–15.30 Intellektuaalne omand - tootearendaja sõber või vaenlane?
AAA Patendibüroo patendivolinik **INGRID MATSINA**

15.30–15.45 Kogemuslugu. REACH QSAR Service: teadusest teenuseni rakendades kvaliteedi innovatsiooni.
ASi MolCode kommertsdirektor **MARI-LIIS ŠTRIK-OTT**

15.45–16.00 Kogemuslugu. Kuidas sündis suurõnnetustele reageerimise virtuaalse treeningsimulatsiooni teenus?
Sisekaitseakadeemia rektor **LAURI TABUR**

16.00–16.10 Päeva lõpetamine

Aprilli soodushind on **199 eurot** (km-ga 238,8 eurot)
Täishind alates 22.04 on 239 eurot (km-ga 286,8 eurot)
Registreerimine telefonil 6670 411 või registreerimine@aripaev.ee
Projektijuht: Karit Jõgi, telefon 667 0304

Äripäev

logistikaudised.ee

26. aprillil

PARIMAD SISSEOSTUHINNAD ÜHISHANGETE ABIL

Kuidas korraldada ühishanget erasektoris
MTÜ Riigihangete Keskuse juhatuse liige **TOM ANNIKVE**
Kui suured ja kuidas tekivad säästud tugiteenuste ostmisel

OÜ Outsourcing Partner juhatuse esimees **HEIKI RITS**
VKG kogemus hangete koondamisel 10 tütarettevõttega kontsernis

ASi Viru Keemia Grupp hankeosakonna juhataja **ANTON NÕOMAA**

Ühisostudes osalemise kogemus
OÜ P. Dushman Eesti juhatuse liige **ANELLA STIMMER**
Võidud ühishangetest - ettevõtte kogemus

esineja kokkuleppimisel
Kas tööstustarbivate elektri ühishange on võimalik
PROLOGi juhatuse esimees **TÕNIS HINTSOV**

Arutlusring: Kuidas liita ettevõtteid ühishaneks

Töötuba: Millises ühishankes on kasulik osaleda minu ettevõttel
OÜ Outsourcing Partner juhatuse liige **HEIKI RITS**

Toimumiskoht:

Hotell Olümpia konverentsikeskus Tallinnas
Soodushind registreerimisel kuni 19.04.2013

on 179 eurot (km-ga 214,8 eurot).

Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot).

Info ja registreerimine: tanel.raig@aripaev.ee

või telefonil 51 34 004.

30. aprill Sokos Hotel Viru konverentsikeskus

**ÄRIPÄEVA
SEMINAR**

VÄLKSEMINAR: 10 reeglit hooajatöötaja palkamisel

Miks tasub seminarile tulla:

1. Saab teada, kuidas vältida tuhandeid eurosid nõudvaid kahjunõudeid
2. Esitamisele tulevad töövaidluste valusamad kogemused praktikas
3. Tuuakse välja olulisemad tähelepanekud lapstööjõu palkamisega seotud probleemidest
4. Räägime, kes peab teostama järelvalvet ning kuidas jagada (materiaalset) vastutust
5. Saab ülevaate värskest tähtajalisi töölepinguid puudutavast kohtupraktikast
6. Lektor on parim ekspert töösuhetes

Lektor: **HELI RAIDVE**,
Magister iuris, Heli Raidve
Tööõigusabi juhataja,
Tallinna Tehnikaülikooli
õppejõud, Ettevõtluse
Arendamise Sihtasutuse
ärimentorprogrammi mentor

Äripäev **CVKESKUS** **Heli Raidve Tööõigusabi**

Seminar **soodushind** registreerimisel kuni 26.04.2013 on **129 eurot** (km-ga 154,8 eurot). Tavahind 159 eurot (km-ga 190,8 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaetevõttest kehtib hindadele 5% soodustus.
Registreerimine veebis www.seminar.aripaev.ee või telefonil 667 0411.
Seminar **projektijuht** Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107.

GOOGLE'i masinad mullu suvel Vilniust pildistamas. Nüüd kasutab selle töö vilju teiste seas ka Leedu maksuamet. FOTO: VLADIMIRAS IVANOVAS/
VERSLO ŽINIUS

TEHNOLOGIA

Google'i tänavavaade aitab maksupettureid paljastada. Üks infoallikaid

Ä SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Leedu maksuamet on Google Maps Street View' abil jälle jõudnud juba 100 majaanikule ja 30 ehitusfirmale, keda kahtlustatakse maksudest kõrvalehoidmises. Google'it kasutatakse ka Eesti maksuamet.

Eesti maksuameti teabeosakonna juhataja Tõnis Kuuse sõnul on Google Maps Street View ka Eesti maksuametnike töövahendite hulgas kui üks avalik allikas, mida riskide hindamisel ja kontrollitegevusel kasutatakse.

Samas ei näe Kuuse põhjust ühtegi eraldi allikat esile tõsta. Niisama oluline on näiteks tihe koostöö teiste ametiasutuste ja teiste riikide maksuhalduritega.

Vaja ka kohapeale minna. "Google Maps Street View" puhul on tegemist täiendava infoallikaga, mida saame kasutada enne vaatlust näiteks juhtudel, kui teeme hindamise teel maksustamist, eesmärgiga hinnata enne vaatlust võimaliku kinnisvara olemust.

Näiteks kui isikult deklareeri-

Ä Tasub teada Pettused maja müügil

pettused, millele Leedu maksuamet Google'i tänavavaade abil jälle jõudis

240 000 LITTI (69 500 eurot) lootis maksudena tasumata jätta abielupaar, kes jättis registreerimata maja müügi.

130 000 LITTI (37 600 euro) suurune maksuarve ootab teist abielupaari, kes deklareeris maa müügi, kuid jättis nimetamata krundile ehitatud maja, mis müüdi eraldi tehinguga.

ALLIKAS: LEEDU MAKSUAMETI
UUE PROGRAMMI KOORDINAATOR
VAIMAIRA JAKIENE

tud sissetulek puudub või on väga väike ning eramu, milles isik elab, on suure väärtusega," selgitas Kuuse. "Vastavalt kehtivale õigusele peab maksuhaldur menetluses olulised tõendid nõuetekohaselt koguma ja vormistama ehk menetluse raames peab teostama vaatluse."

Kuuse sõnul peab Google Map Street View' juures arvestama sellega, et tegemist ei ole reaajas pildiga, vaid mingil ajahetkel tehtud digitaalse salvestisega. Nii on see vaid üks informatsiooniallikas riskianalüüsil kontrolliobjekti valimisel ning distantsilt tänavatest, majadest ja muudest objektidest teabe saamiseks.

Kontorist lahkumata on uus tehnoloogia võimaldanud maksuametnikel avastada hooneid kohtades, kus neid olema ei peaks, ning muud kahtlast tegevust, mida seejärel on mindud koha peale kontrollima, ütles agentuurile Bloomberg Leedu maksuameti pressiesindaja Darius Buta.

"Meie inspektorid kontrollivad neid ehitisi interneti vahendusel ning kui rikkumine on ilmne, lähevad kohale. See säästab palju aega ja ressursse," ütles Buta.

Ehitusfirmad luubi all. Leedu maksuametnikel sõnul kavatsevad nad üle kontrollida viimasel kahel aastal kahtlase renomeega ehitusfirmadelt ostetud kinnisvara.

Leedu maksuamet tõrjub kahtlused, et sellisel moel andmeid kogudes rikutakse inimeste õigust privaatsusele. "Konsulteerisime eelnevalt juristidega. Õigusi ei ole rikutud," ütles Buta.

Ka Leedu inimõiguste organisatsioon paistab sellega nõus olevat. "Me ei näe õiguste rikkumist, kuna inspektorid kasutavad Google'i rakendust ainult kahtlustuste objektide vaatlemiseks – seejärel minnakse kohale," ütles Karolis Liutkevicius, Leedu inimõiguste monitoringu instituudi jurist.

"Kui nad ainult sellele vahendile tugineksid, võiks seda rikkumiseks pidada. Praegu kasutavad nad lihtsalt tänapäevast lahendust."

TRANSPORT

Soome ja Poola saavad kutse Rail Balticusse

Soomele ja Poolale tehakse ettepanek osaleda ühissetevõttes Balti riikidega võrdsetel alustel, otsustasid eile Balti riikide ministrid. Majandusminister Juhan Parts kohtus eile Riias Läti transpordiministri Anrijs Matissi ja Leedu transpordiministri Rimantas Sinkeviciusega. Kohtumise peateema oli Rail Baltic ja eriti Rail Balticu ühissetevõtte loomine. Eesti ettepanekul osalesid kohtumisel ka Poola ja Soome suursaadikud Lätis.

Kolm ministrit allkirjastasid ühise Rail Balticu deklaratsiooni, mille kohaselt organiseerib Eesti lähiajal Rail Balticu teemalise ministrite kohtumise, kuhu kutsutakse ka Soome ja Poola ministrid. Soomele ja Poolale tehakse ettepanek ühissetevõttes osalemiseks Balti riikidega võrdsetel alustel.

LENNUNDUS

airBaltic liisib neli Bombardieri lennukit

Läti lennufirma airBaltic saab suvel juurde neli Bombardier Q400 NextGeni lennukit. See kasvatab nende Bombardieride hulka poolte võrra.

Ettevõtte teatab, et uued lennukid alustavad liinilende mais-juunis. "Neli uut lennukit hakkavad lendama Euroopa, Lähis-Ida ja SRÜ riikide 60 sihtkoha vahet," ütles airBalticu tegevjuht Martin Gauss. airBaltic liisib uued lennukid Taani firmalt Nordic Aviation Capital A/Silt (NAC). Kataloogihinna järgi on uute Q400 NextGeni lennukite väärtus kokku 134,77 miljonit dollarit.

SALAKAUP

Vagunist avastati ligi 2 miljonit salasigaretit

Eelmisel nädalal avastasid maksuameti uurimisosakonna Ida talituse töötajad Tapa raudteejaama haruteel seisvast vagunist 1 885 600 salasigaretit.

Vagun saabus Eestisse Valga piiripunkti kaudu Lätist ja salakauba leidmisel tehti koostööd Läti politseiga. Sigarettidel olid Valgevene maksimummärgid ning neid oli kolme erinevat marki.

Juhtumi osas alustati kriminaalmenetlust, mida juhib Viru ringkonnaprokuratuur.

TRANSPORT

KIK toetab trammiliiklust 19 miljoniga

SA Keskonnainvesteeringute Keskus (KIK) toetab Tallinnas keskkonnasäästliku trammiliikluse arendamist 18,9 miljoni euroga.

Toetussumma on mõeldud trammiliini nr 4 taristu rekonstrueerimiseks, raha selleks tuleb ELi Ühtekuuluvusfondist.

Töö käigus uuendatakse üle kümne kilomeetri trammiteid. Tänu projektile vähenevad trammitaristu hoolduskulud ning luuakse eeldused uute, keskkonnasõbralikumate trammide kasutuselevõtuks.

Projekti lõpptähtaeg on 31. august 2015 ning KIKi vahendatav toetus moodustab 83% kogu projekti maksumusest.

LAULUVÕISTLUS

Rootsi paneb Eurovisiooni säästukuurile

Rootsi paneb tänavuse Eurovisiooni lõppkontserdi säästukuurile, kirjutab The Wall Street Journal.

Nii kavatseb Rootsi kulutada järgmisel kuul toimuva 58aastase teleürituse läbiviimiseks üle kahe korra vähem raha eelmistest korraldajatest ehk 15 miljonit eurot. Kasutatakse väiksemat lava, vähem tulesid ning meediatsirkust. Eesmärk on keerulises majandusolukorras ellu jääda ja tuua fookus tagasi muusikale.

"Eurovisiooni korraldamisest on saanud tehnoloogiline võistlus – kellel on suurem LED-ekraan, rohkem kaameraid," lausus SVT produtsent Christer Björkman. Tema meelest läksid asjad käest eriti Düsseldorfis (2011) ja Moskvast (2009).

PANGANDUS

Eraisikute laenumaht pöörduvas kasvule

Eraisikute laenuõudlus Balti riikides näitab taastumise märke, kuid laenuportfellide arengud on olnud riigiti üsna erinevad, selgus SEB koostatud Balti leibkondade majandusanalüüsisist.

2012. aastal vähenes eluasemelaenude jääk Eestis 0,6% ja Leedus 1% võrra. Eestis ja Leedus võib eeldada, et 2013. aasta lõpus pöörduvad laenuportfelli senine kahanemine kasvaks. Lätis väheneb eluasemelaenude portfelli endiselt väga kiiresti (11% aastas), mis näitab, et seal ei ole eluasemelaenuportfelli põhi veel kätte jõudnudki.

Uusi kodulaene antakse Eestis mahus, mis on lähedane 2003. aasta ja Leedus 2004. aasta uute laenude tasemele.

POLIITIKA

Urmas Kruise jätkab Tartu linnapeana

Tartu linnavolikogu ei toetanud eile linnapea Urmas Kruise umbusaldamist.

Volikogu Keskerakonna fraktsiooni ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni liikmete esitatud umbusaldusavalduse poolt hääletas 13, vastu oli 24 volikogu liiget.

Umbusalduse avaldamiseks olnuks vaja volikogu koosseisu häälteenamust ehk vähemalt 25 volikogu liikme toetust.

Umbusalduse avaldamise põhjusena oli 13 volikogu liikme esitatud eelnõus nimetatud Tartu linnale väidetavalt kahjuliku elektrienergia ostulepingu sõlmimine.

Avastati eestlaste narkogrupeeriing

Ä LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Eesti ja Soome keskkriminaalpolitsei on avastanud ulatusliku, enamjaolt eestlastest koosneva grupeeringu, mida kahtlustatakse narkootikumide Kesk-Euroopast Soome toimetamises.

Narkootikumide vastuvõtjad on Soomes organiseeritud kuritegevusega seostatud mootorrattaklubid, teatas riigiprokuratuur.

Riigiprokurör Eve Olesk ütles, et Eestist pärit isikuid on tema andmetel kahtlustatavate hulgas 11, neist 10 on Eesti kodanikud.

Kõik, kes on Eestis kinni peetud, on ametlikult töötud.

Soome-Eesti uurimisrühma objekt on kaheksa narkootikumide sissetoomise juhtumit detsembrist 2011 kuni selle aasta märtsini. Kahtluse järgi on imporditud kümneid kilogramme amfetamiini, sadu tuhan-

deid Ecstasy tablette ja märkimisväärne kogus hašišit. Kahtluse järgi on Soome viidud narkootikumide vastuvõtjaks mootorrattaklubidesse Cannonball MC ja Bandidos MC kuuluvad isikud, kelle valduses olevates ruumides ja kodudes Soomes ja Eestis on tehtud kümneid läbiotsimisi.

A Edetabel

Enim müüdi väike-keskautosid

uute autode müük veebruaris

MINIAUTO	24	Peugeot	1
Mitsubishi	10		
Škoda	4		
Volkswagen	2		
Chevrolet	1		
Citroën	1		
Fiat	1		
KIA	1		
Opel	1		
Peugeot	1		
Suzuki	1		
Toyota	1		

VÄIKEAUTO	141	MAHTUNIVERSAAL	143
Seat	18	Volkswagen	38
Renault	17	Peugeot	22
Peugeot	16	Renault	19
Škoda	14	Dacia	12
Nissan	13	Nissan	12
Toyota	9	Opel	12
Dacia	9	VW	7
Ford	8	Ford	6
Chevrolet	7	Chevrolet	5
Fiat	6	Škoda	5
VW	5	Mercedes-Benz	2
Hyundai	5	Toyota	2
Suzuki	5	KIA	1
Honda	5		
KIA	3		
Opel	1		

VÄIKE-KESKAUTO	513	MAASTUR	519
Nissan	91	Honda	85
Honda	69	Toyota	72
VW	63	KIA	51
Renault	60	Dacia	40
Škoda	49	Subaru	39
Toyota	39	Hyundai	28
KIA	20	Škoda	27
Opel	19	Peugeot	23
Citroën	17	VW	23
Chevrolet	14	Audi	18
Subaru	14	Mitsubishi	16
Ford	13	Jeep	14
Seat	10	BMW	13
Hyundai	9	Volvo	12
Mitsubishi	8	Chevrolet	8
Peugeot	6	Mercedes-Benz	8
Mercedes-Benz	4	Nissan	8
Audi	3	Fiat	7
Lexus	2	Land Rover	7
Mazda	2	Lexus	7
Mini	1	Porsche	7
		Opel	3
		Ford	1
		Renault	1
		Suzuki	1

KESKAUTO	221	TARBESÕIDUKID	
Toyota	56	PIKAPIID	29
Hyundai	31	Toyota	20
VW	21	VW	4
Honda	18	Ford	3
Škoda	18	Mitsubishi	2
Peugeot	13		
Subaru	13	VÄIKEKAUBIKUD	81
Mazda	11	Peugeot	21
Nissan	10	Citroën	20
BMW	8	VW	12
Ford	5	Škoda	10
Citroën	5	Nissan	9
Opel	3	Ford	5
Volvo	3	Mercedes-Benz	3
Audi	2	Renault	1
Renault	2		
Chevrolet	1	SUURKAUBIKUD	110
Kia	1	Peugeot	29
Mercedes-Benz	1	Renault	23
		VW	17
		Citroën	16
		Mercedes-Benz	16
		Ford	5
		Fiat	2
		Opel	2

SUUR KESKAUTO	24	VEOKID KUNI 16T	6
Volvo	10	Peugeot	2
BMW	6	Daf	1
Audi	3	MAN	1
Lexus	3	Renault	1
Renault	2	VW	1

LUKS- JA SPORTAUTO	17	RASKEVEOKID	54
Porsche	5	Volvo	20
Toyota	3	Scania	19
Mercedes-Benz	2	Daf	5
Honda	2	Mercedes-Benz	4
Audi	1	MAN	6
BMW	1		
Jaguar	1		
Lexus	1		

OSTUVALIK

Miks ostetakse
Norras palju
elektriautosid,
meil mitte?

Puhta õhu nimel

TÖNU TRAMM
Whatcar.ee peatoimetaja

Eestis asub veerand Euroopa elektri-
kiirautode kiirautode ja mitte kusagil mujal ei toeta
elektri-
ta elektri-
autode ostjat nii suure summaga kui
meil. Selle peale ohkavad norralased kadedusest
ega suuda ära imestada, miks eestlased ometi sel-
list võimalust ei kasuta.

Vastuseks kostame, et elektri-
autode tehnoloogia on liiga toores, vahemaad lühikesed, autod
kallid, ilmad külmad ja kui aku tuksi läheb, mi-
da me siis sellega peale hakkame.

Norralane aga seda ei mõista. Neil on ilm sa-
ma külm ja kiirautode kogu riigi peale vaid 65
meie 154 vastu. Samas on ainuüksi ühte elektri-
auto marki Nissan Leaf ostetud 4100. Elektri-
autode omanike klubisse kuulub üle Norra 7000
liiget ja Leaf asub seal automüügitabelis kuuen-
dal kohal. Millest selline peadpööriv armastus
elektri-
autode vastu?

Mis motiveerib eestlasi? Esimene vastus on
muidugi see, et Norras on elektri-
autod vabastatud registreerimismaksust, mis teistel autodel
on pööraselt kõrge. Tavaautodel on maksustatud
kõik, mida vähegi maksustada annab: registreerimise,
võimsus, töömaht, lisaks aastamaksud
jne. Isegi Norra parlamendi vastava töökomisjoni
esimees ei suuda peast kõiki makse üles loetle-
da. Kuid teab, et elektri-
autod on pea kõigist neist
priid.

Nii pole imestada, et näiteks Nissan Leaf mak-
sab seal sama palju kui väheke korraliku varustusega
VW Golf ehk ca 32 000 eurot. Kui meil algab
Leafi hind koos toetusega 18 900 eurost ja uue nn
Euro-Leafi tulekuga langeb hind veelgi, siis on ka
see ühe korraliku varustusega Golfi hind. Järeli-
kult ei peitu põhjus kaugelki ainult maksudes.

Mis on eestlaste jaoks argument, et osta elektri-
auto? See liigub hääletult, sel on hea kiiren-
dus, jooksu- ja sõitmis-
kulud on madalamad kui tavali-
se bensiini- või diiselautoga, lisaks on meil maa-
ilma vingem kiirautode taristu ja suurim toet-
ussüsteem terves Euroopas. Ja ostes elektri-
auto, erined sa teistest. Praegu saab ka Tallinna kes-
linna parkimisalas tasuta parkida, samuti Tartus
ja Pärnus.

Miinus, mis kõik eelneva aga ära nullib, on
väike sõiduulatus ja see, et eestlastel ei ole ra-
ha osta elektri-
autot pere teiseks masinaks, mi-
da saaks kasutada ainult igapäevaseks töö-
käimiseks. Ja miks ta peaks selleks eraldi auto ostma,
kui kokkuvõttes on investeeringuga võrreldes si-
suliselt olematu.

Mis motiveerib norralasi? Raske on kõiki neid
nüansse tähtsuse järjekorda seada, mis norrala-
si motiveerivad. Kuid neid on palju. Iseloomus-
tab neid kõiki aga läbimõeldud pühendumine
kindlale eesmärgile, milleks on, uskuge või mi-
te, puhtam õhk!

Saastevaba Norra õhu nimel töötavad koos nii
valitsus ja parlament kui ka kohalikud omavalit-
sused. Nende peamine küsimus on: mida teha, et
panna inimesi ostma elektri-
autosid? Läbi on aru-
tatud kõik võimalused ja sisuliselt kõik, mis vä-
hegi võimalik, on ka ellu viidud.

”

Tasuta ühistransporti
Norras ei usuta, sest
inimest, kes on har-
junud autoga sõitma,
ei kasvata niisama
lihtsalt ümber.

OSLO ja Bergeni kesklinnas
on elektri-
autodele eraldatud
terved tänavad, mille ääres
on laadimis-
punktid.

FOTO: TÖNU TRAMM

A Võrdlus
Eesti on selgelt
teistest üleEuroopas ja lähiriikides asuvad avalikud
kiirautode laadimis-
punktid seisuga märts 2013

Eesti	154
Belgia	69
Suurbritannia	69
Norra	65
Prantsusmaa	50
Taani	44
Iirimaa	39
Saksamaa	24
Hispaania	23
Portugal	16
Rootsi	14
Austria	7
Soome	6
Venemaa	4
Tšehhi	2
Itaalia	2
Monaco	2
Sloveenia	1
Türgi	1
Ungari	1
Iisrael	1
Luksemburg	1

ALLIKAS: NISSAN EUROPE

Maksusoodustusest ehk rahalisest motivaatorist oli juba juttu. Teine motivaator on ilmselt mugavus. Oslo, Bergeni jt suuremate linnade sildades saavad tasuta parkida vaid elektri-
autod ja nende jaoks on eraldatud terved tänavad, mis on täis laadimis-
punkte. Mitte kiirautode jaoks, vaid täiesti tavalised. Kesklinnas töötavad inimesed
saavad hommikul tööle jõudes panna auto juht-
me otsa ja õhtul selle sealt uuesti ära võtta. Elek-
ter, mis juhtumest päeva jooksul tulnud, on kõiki-
dele tasuta. Tasuta ühistransporti seal ei usuta,
sest inimest, kes on harjunud autoga sõitma, ei
kasvata niisama lihtsalt ümber. Ka siis, kui ühis-
transport toimib nagu kellavärk.

Kolmas motivaator on aeg. Kõik elektri-
autod tohivad Norras sõita bussiradadel. Selleks väljastab
riiklik autoregister neile spetsiaalse numbrimär-
gi. Seesama number ongi priipääse bussirajale,
mis annab iga päev 1–4 tundi ajalist kokkuvõtet.
Hommikul tippunnil algavad näiteks Oslos
ummikud juba 15–20 km enne kesklinna ning
elektri-
autod, bussid ja taksod kihutavad kõiki-
dest mööda nagu seisvatest postidest.

Mis saab aga siis, kui elektri-
autodest hakkab
omakorda ummik tekkima? Oslo linnavalikogu
transpordikomisjoni esimees Ola Elvestuen vas-
tas lakooniliselt: “Eks siis peame jälle midagi uut
välja mõtlema.”

Motivaatoreid on Norras veelgi: vabastus kiir-
teemaksust, tasuta praamisõit väikesaarte va-
hel, poole väiksemad maksud ettevõtte autopar-
gi haldamisel jne.

Mugavus ja aeg oleksid mõjuvad argumentid
Eestiski. Peaasjalikult muidugi Tallinnas, kuid
siinne linnavalitsus käitub paraku vastupidiselt:
ühel küljest räägib ühistranspordi soodustami-
sest ja rohelisest mõtteviisist, samas motiveerib
naabervaldade elanikke üha rohkem autoga töö-
le käima ning keelab elektri-
autodel sõita linnas
tasuta parkimise.

Elektri-
autode lubamise kohta bussirajale tül-
les abilinnapea Taavi Aas, et ei saa seda teha, sest
elektri-
autosid pole enam võimalik tavaautodest
eristada.

Mis saab meie suurejooneliselt alanud elektro-
mobiilsuse programmist ELMO? Ühtset prog-
rammi, mis töötaks sarnaselt Norraga ühise ees-
märgi nimel mis tahes tasandil, meil lihtsalt ei
ole.

Ä Tasub teada Tulemas uusi soodsaid mudelid

SEL AASTAL peaks Eestis müügile jõudma elektriline Renault ZOE, mille hind peaks koos toetustega jääma 10 000 euro piirsesse. Autot müüakse ilma akuta, mille eest hakkab ostja maksma renti 35–40 eurot kuus. Samuti on Renault'i tulemas väikesed elektrilised kaubikud.

NISSAN plaanib tulla peatselt turule elektrilise NV200ga. Nissan avas äsja Inglismaal Sunderlandis uue tootmisliini, kus hakati valmistama Euroopa jaoks mugandatud Nissan Leafi. Uue Leafi sõiduulatus on pikenenud 199 kilomeetrit. Hind koos toetustega on umbes 17 500 eurot ehk ligi 1500 eurot vähem praegusest mudelist.

ELEKTRILISI Nissan Leafi on edukalt kasutanud näiteks Portugali suuremates linnades politsei- ja hädaabiautona, Amsterdamis taksodena jne. Ka Tartus on mitu sama marki taksot, millest mõne läbisõit on juba 50 000 km.

KOGU Euroopas on eeloleva aasta vältel plaanis kahekordistada kiirlaadijate arvu. Ka Eestisse tuleb neid veel mõni lisaks. Kõige enam panustavad uutesse laadijatesse aga Suurbritannia, Belgia ja Norra.

ALLIKAS: WHATCAR.EE

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu
tagaluukautodega
**TALLINN-
HELSINKI-TALLINN**

Enne kl 12 tellitud veos
järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

4

tundi ajalist kokkuvõtet päevas võib anda elektriauto kasutamine mõnele Oslo elanikule.

Ä Taust

Äripäeva autorubriik valmib koostöös portaalliga

WHATCAR.EE

Auto valimine algab siit!

Parim ülevaade Eestis 2013. aastal müügile tulevatest sõiduautodest ja tarbesõidukitest.

Whatcar.ee on suurim uute ja kasutatud autode testidele keskendunud veebikeskkond Eestis. Portaalist leiad üle 600 uue ja kasutatud autode testi, lisaks proovisõidulood ning igapäevased autouudised.

ÄRIPÄEV 12. aprill 2013
toimetaja Alo Merilo, tel 667 0182, e-post alo.merilo@aripaev.ee

ÄRILAUSE

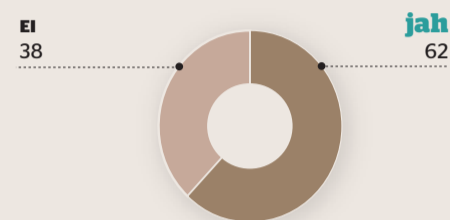
Meelis Virkebau: Tegelikult me ei tea, kas meil toodetud rõivad on kallimad kui suuremates riikides müüdivad sarnased tooted.

Rõiva- ja Tekstiililiidu juht selgitas hinnakõikumisi mõjutavaid faktoreid, näiteks ka seda, et rõivaid müüakse meil nii Stockmanni kaubamajas kui ka turul ja kasutatud rõivaste kaupluses.

GALLUP

Eesti Ehitusettevõtete Liidu tegevdirektor Indrek Peterson sõnas, et koduehitajal võiks käibemaks olla 20 protsendi asemel 5 – nii maksab eratellija maksud, aga kõik tehingud on ametlikud ja võimalik on nõuda garantiisid. Kas eramu ehitamisel alandada käibemaksu 5%-le?

protsent vastanust

EI
JÜRGENS
rahandusminister

Kõik sellised pettuste argumendiga maksukergendamise ettepanekud võiks Äripäev kanda "Andke raha meile!" rubriiki ja jätta viisakalt avaldamata. Paraku teete viimasel ajal vastupidi. Muidugi ei ole maksupettust, kui pole maksu, aga see ei tähenda, et see oleks väljapääs.

Iga eris muutub pettuse objektiks, mitte ei vähenda seda, ka alandatud määra korral orienteerutakse ümbrikupalga maksmisele, otsitakse kombinatsioone eri objektile tehtud kulutamistest.

Hallata on määrade paljusust keeruline ja kallid, aga raha ei saa maksuhalduseks suurt muust kui käibemaksust. Alandatud määrad tuleks kaotada, ja kuigi nad ajalooliselt alles on, ei luba direktiiv taolist õnneks vähemalt juurde teha.

JAH
RAUNO TINGAS
maksukonsultant

Me ei ole vabad otsustama. Euroopa Liidu direktiivis on loetelu, millistele kaupadele ja teenustele võib alandatud käibemaksu määra kehtestada. Praegu võib seda kehtestada sotsiaalelamutele ning renoveerimis- ja paranduseesmärkidel. Samas terviktekst näeb ette, et väiksem maksumäär on lubatud sotsiaalehitiste puhul.

Kui see oleks teostatav, oleks see positiivne, sest aitaks käibemaksupettusi vähendada, aga praegu Euroopa Liidu õiguste valguses ei ole seda võimalik teha.

LUGEJA ARVAB

„Kevadel päevad pikad ja õues soe. Seda tsirkust võivad ju hoopis õues teha.“

Kommentaari loole "Rootsi paneb tänavuse Eurovisiooni jõhkrale säästukuurile".

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised - ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatukubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalendriksel, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Eesti kapitaliturg

ehk mis on sellel pildil valesti?

Ümberjagamistest kui lahendusena pole mõtet rääkida enne, kui oleme riigina saanud palju rikkamaks. Kuigi Mari-Liis Lille möödunud nädala riigikogus peetud kõne tekitas positiivset elevust ja kutsus inimesi kaasa mõtlema, pean majandusnimesena nentima, et kui ainus idee on ümberjagamine, siis ideed tegelikult ei ole.

Maailmas käib pidev armutu konkurents kapitali ning tehnoloogia enda riiki meelitamise nimel. Me ei jõua rikkastele riikidele oma elatus- tasemes kunagi järele, kui me oma kapitaliturgu ellu äratada ei suuda. Sooviksin senisest märksa argumenteeritumat diskussiooni sellest, kuidas saaks meie olematut kapitaliturgu elavdada, mitte emotsiooni pealt antud kommentaare.

Rahandusministeerium koostas mullu suvel analüüsi meie kapitalituru kohta, millest selgus selle ülimalt vähene likviidsus ning pangandus- sektorikesksus. Analüüsist järeldub, et võrdluses ELi ja OECD-riikidega on Tallinna börsi kauplemiskäibe suhe sisemajanduse kogutoodanguse ELi ja OECD vastava suhtarvuga kordades madalam. Völakriis ei jätnud puutumata ka põhjamaade börside kauplemisaktiivsust, kuid nendega võrreldes võib Tallinna börsi hetkel nimetada pigem keldripoeks, kus käiakse kord nädalas ülalatuslikult lõppenud piima ostmas.

Põhjamaade börsipraktika. Rahandusministeeriumi raportist selgub, et Soomes on riigi osalusega äriühinguid 60, millest 15 on noteeritud börsil ning neist üle 50% osalus on kolmes ettevõttes (Finnair, Fortum ja Neste) ja üle 20% osalus kahe firmas (Outokumpu ja Rautaruukki). Rootsi 57st riigi osalusega äriühingust kolm on börsil noteeritud – Nordea, SAS Group ja TeliaSonera. Neis kõigis on Rootsi riigi osalus alla poole. Norras on 52st riigi osalusega äriühingust börsil noteeritud kaheksa. Suurim osalus börsifirmadest on Norra riigil Statoilis (67%), kolmes ettevõttes on osalus 50% või enam, neljas üle 30% ning SAS-is on osalus 14,3%.

Kokku on börsi äriühinguid kõigest riigile kuuluvatest ettevõtetest Soomes 25, Norras 15 ja Rootsis 5 protsenti. Mitu Eesti riigile kuuluvat äriühingut on aga meie börsil?

Miks on meie viimasest riigile kuuluva ettevõtte börsile viimisest möödas tervelt 14 aastat?

TARMO TANILAS
Swedbank Eesti vanem investeringute juht, "Eduka Eesti" arvamuskonkursi 2. koht

„Miks on viimasest riigile kuuluva ettevõtte börsile viimisest möödas tervelt 14 aastat?“

Miks on meie börsil erinevalt Põhjamaadest suures osas vaid madala likviidsusega perefirmit ja eeskujuliku finantskultuuriga likviidsed rahvaaktsiad puuduvad? Mis on sellel pildil valesti?

Muidugi ei saa meie kapitalituru tühe elavdamise meetmena varasemalt juba korduvalt välja pakutud riigifirmade osalise müügi puhul mõõda vaadata sellega kaasnevast mõjust riigi eelarvele. Ühekordsele suurele finantstulule järgneksid väiksemad dividendid, sest kasumit tuleks hakata jagama ka väikeinvestoritega.

Samas aitaks paari juhtiva riigiettevõtte vähemusosaluse müük muuta neid äriühinguid oluliselt läbipaistvamaks ning efektiivsemaks, mis kaaluksid pikas perspektiivis üles ka riigile väiksema dividenditulu. Tähelepanuta ei saa jätta ka fakti, et meie riigiettevõtete lähiaastate investeerimisvajadus on väga suur, ületades rahandusministeeriumi prognooside kohaselt järgneval viiel aastal neilt firmadelt prognoositavat kasumit üle kahe korra.

Völakirjatung puudub. Investitorid on õigustatult pettunud ka meie olematus völakirjatungus. Riia ja Vilniuse börsil on kauplemisnimekirjas hetkel vastavalt 41 ja 26 völakirja, Tallinnas mitte ühtegi! Tösi, ka lõunanaabrid vajavad seejuures n-ö liideraktsiaid, sest ilma nendeta on naabritegi völakirjatungu käive sageli üsna väikene.

Eleringil ja Eesti Energial on lähiaastatel suur investeerimisvajadus, kuid völakirju emiteeritakse vaid Londonis, kus minimaalne investering peab ulatuma 50 000 euron. Samal ajal on meie eraisikutel rekordkoguses vahendeid olematu intressiga depositeid.

Läti, Leedu ja Põhjamaad emiteerivad riigi kulutuste finantseerimiseks riigivölakirju, kuhu kohalikud investorid saavad soovi korral investeerida. Pooldan riigi vastutustundlikku laenamist, kuid laenuvajaduse korral võiks kaasata ka meie kohalike investorite raha.

Ma ei arva, et Eesti kapitaliturg oleks eeldusi väga suureks kasvada, kuid tähtis on, et see toimiks. Ka börs on riigi jaoks sarnaselt meie investeringutega infrastruktuuris oluline majanduse arengu eeldus. Ma ei tea ühtegi arenenud riiki, kus kapitaliturg täiesti puuduks.

Me vajame korralikku kapitaliturgu, et meie oma ettevõtjatel ja säästjatel oleks senisest märksa enam valikuid.

REPLIIK

Sina räägi aiast, aga mina aiaaugust

Reaktsioonid sotsiaaldemokraat Jaak Alliku Venemaateemalisele sõnavõtule näitavad taas, kui lihtne on üksteisest mööda rääkida. Poliitikud muidugi ei jätta iial vastase liibastumist tüütamise eesmärgil kasutamata, aga päris lustakas oli vaadata, kuidas reporteridki Allikule ajalootunde andsid. Ootuspäraselt töötas "vana punase" taust Alliku kahjuks ja kedagi ei huvitanud enam, mida ta tegelikult mõtles.

Pruukis vaid opositsioonil tötatada küsimus, kas Mart Laari tervislik seisukord on ik-

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

„Vastase naeruvääristamine ja küsimuseasetuse nullimine on poliitilisel areenil tavaline nähtus.“

ka sobiv Eesti Panga nõukogu juhi ülesannete täitmiseks, kui reformierakondlane Jüri Jaanson pistis kisama, et tema kuuleb teistest halvemini, kas ta peab nüüd riigikogust ära minema või. Et kõnetooli sobivad vaid ilusad, blondid ja arukad, jah?

Faktid ja emotsioonid. Vastase naeruvääristamine ja küsimuseasetuse ärannullimine on poliitilisel areenil tavaline nähtus. Halvem on see, kui olulisi küsimusi ei julge enam küsida ka ajakirjanikud. Laari tervis

on kahtlemata ebamugavust tekitav teema. Aga küsida tuleb.

Ka nukuteatri draamas läksid faktid ja emotsioonid sassi. Jällegi, kultuuriminister Rein Langi ebakultuurse inimese imago töötas tema kahjuks, kuigi on elementaarne, et rahasjad peavad teatris korras olema, tehtagu seal kui tahes toredaid lavastusi. Sama kehtib autorioiguste kohta. Langi suhtlemisviisil pole õigustust, aga rääkida nõiajahist teatri direktori Meelis Pai ja nõukogu juhi Jaan Puusaagi suhtes on samuti kohatu.

GOOGLE STREET VIEW LEEDU MAKSUAME-TI TEENISTUSES. Leedu maksuamet on Google Maps Street View abil jälle jõudnud juba 100 majaomanikule ja 30 ehitusfirmale, keda kahtlustatakse maksudest kõrvalehoidmises.

PUUSAAG: BRASILIAS TULEB MILJON EURO ROT NAGU NIPSTI. Ehitusvahte ja vuughermeetikuid tootva Krimelte juht Jaan

Puusaag tunnistas, et 2008. aastal Brasiiliaga äri ajamise alustamine ja hiljem seal tehase avamine oli ainuõige samm. Praegu on Krimeltel Sao Paulo lähistel tehas. **MAKSUKARUSSELL METALLIÄRIS.** Lisaks kütuse-, vanametalli- ja kullaäri ole ka ehitusarbitraži ning muude metallitoodete müümisel.

TOIMETAJA VEERG

Minister Ligi **meelemuutus** on õlletootjatele kasulik

Mullu suvel saatis Liviko juht Janek Kalvi kange alkoholi tootjate nimel rahandusministeeriumisse ettepanekud alkoholiaktsiisi tõstmise eelnõule. Üks olulisem neist oli võrdsustada õlle ja kange alkoholi aktsiisimäär. Praegu on alkohol viinas 2,6 korda kõrgemalt maksustatud kui õlles.

PIRET REILJAN
Aripäeva ajakirjanik

Loodan, et maksupoliitika üle otsustamisel pole määravad tutvused suhted erakonnaga.

Minister Jürgen Ligi allkirjaga vastuses Kalvile seisis: "Toetame põhimõtteliselt seda ettepanekut, kuid sellega arvestamine võtab aega. Ettepanek kajastub sisuliselt rahandusministeeriumi valitsemisala arengukavas aastateks 2013–2016 ühe maksupoliitilise meetmena. [...] Käesoleva aasta alguses tõstis Soome lahjemate alkohoolsete jookide aktsiisi 15% ja muude kangemate jookide aktsiisi 10%, kuna lahjade alkohoolsete jookide tarbimine on oluliselt kasvanud noorte seas."

juus Aripäevale viina osakaalu tarbimises ülisuureks ning kange alkoholi tootjate argumente nõrgaks. Rahandusministeeriumi arengukavast on haihtunud punkt, mis viitas alkoholi aktsiisimäärade ühtlustamisele.

Järsk pööre. Niisiis, vähem kui aasta tagasi oli Ligi kange alkoholi tootjatega ühel meelel, et aktsiisimäärade võrdsustamine või vähemalt aktsiisikäärde vähendamine on mõistlik. Vahetunne on Ligi aga meelt muutnud. Ta nimetab värskes interv-

Võimalik, et Ligi kirjutas Kalvile saadetud seisukohtadele alla neisse süvenemata, kuid see pole mõistlik vabandus. Pean tunduvalt loogilisemaks, et ta muutis meelt ja selle tõi kaasa õlletootjate osav lobitöö. Küllap aitas kaasa ka asjaolu, et A. Le Coqi juht Tarmo

Noop on Reformierakonna pikaajaline liige. Õlletootjatel on kahtlemata veenvaid argumente, miks lahja alkohol peaks olema madalamalt maksustatud kui kange alkohol, kuid ministri meelemuutus mõjub kentsakalt.

Teine lobinäide. Mullu sügisel toimus kohtumine tervishoiutöötajate streigi asjus. Üks kohtumisel osalenu tegi toona-sele sotsiaalministri Hanneli Pevkurile ettepaneku tösta lisaraha saamiseks õlleaktsiisi. Ta kirjeldas järgnenut: "Minister seletas, et see oleks kahjulik ja otsis arvutist uuringut, mis seda näitab. Ta kuvas uuringu projektoriga seinale, kuid oh õnnetust... Fail ei tulnud lahti enne, kui see juba seinal oli. Nägime, et see pärines Tarmo Noobi saadetud kirjust."

Pole imelik, et Pevkuril olid postkastis Noobi saadetud andmed. Hoopis teine pilt avanuks aga, kui Pevkur oleks kuvanud Liviko argumentid. Loodan, et vaatamata lobitööle pole maksupoliitika üle otsustamisel määravad tutvused, suhted erakonnaga ega otsustajate joogielistused.

KOMMENTAAR

Hoiame kokku ja muudame kõik töökohad **rohelisteks**

Maailma Looduse Fondi WWF värske analüüs Living Planet Report 2012 väidab, et kui kõik inimesed tarbiksid nagu keskmine USA elanik, oleks vajaduste rahuldamiseks vaja nelja maakera jagu loodusressursse. Praeguse läänemaailma elu- ja tarbimisviisi pole jätkusuutlik. Kuid mis on lahendus?

GERT JOSTOV
ASI Technopolis Ülemiste juhatuse esimees

Küsimus pole niivõrd tarbimise vähendamises, kuivõrd just teadlikus tarbimises.

Ideaalpilt rohelisest majandusest kirjeldab olukorda, kus ei ole mingit saastamist, raikamist ega ressurside ebatõhusat kasutamist. Kuid see tähendaks pea igasuguse majandustegevuse lõppemist. Arusaadav, et sellisel kujul süsteem ei toimi, küll aga on võimalik seda mõttemalli endale sobivaks kohandada ja sellest samal ajal kasu saada.

sinaid. Kuid suurimad väljakutsed rohelise majanduse ideede juurutamisel peituvad siiski inimeste väärtushinnangute ja tarbimisharjumuste muutmises.

Rohelisem argipäev. Keskkonnasäästlikkus on juba tunginud meie igapäevaelu – riik toetab hoonete soojapidavuse parandamist, inimesed eelistavad väiksema kütusekuluga autosid ja säästlikumaid koduma-

Need on visad muutuma ja initsiatiivi oodatakse eelkõige riigilt, aga ka ettevõtjalt. Riik motiveerib erinevate toetusmeetmetega roheliselt käituma, aga ettevõtjatel on võimalik rohelist tarbimist juurutada näiteks kontoril, kus kollektiiv-

se käitumise mõju lõpptulemusel on võrdlemisi suur.

Hoiame kokku. Roheliste töökohade mõte seisnebki kokkuhoius – energiat saab säästa ja kasvuhoonegaaside emissiooni saab vähendada, kui pöörata senisest enam tähelepanu tarbimisele, reostamisele ja otsesele raikamisele. Näiteks saab väga hõlpsalt säästa metsi, kui kasutada kontoril taaskäideldud paberit ja vältida ülemäärast printimist. Elektrit saab säästa valgustuse optimeerimisega, paigaldades vähemkõrgematesse kohtadesse liikumisandurid. Väga suure kokkuhoiu annab kontoril kütte-jahutus-ventilatsioonisüsteemi optimeerimine.

Küsimus pole niivõrd tarbimise vähendamises, kuivõrd just teadlikus tarbimises ja ressurside ümberjagamises selliselt, et võidakse nii keskkond kui ka majandus. Seda põhimõtet järgides on tulevikus kõik töökohad rohelised, kodumajapidamistest rääkimata.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

PRIVILEEG
ainult Aripäeva Lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi privileeg.aripaev.ee

Väga Soodne

Platinum – koeratoidude absoluutne eliitklass

19.90-50.90 €

www.koeratoit.ee

Koeratoidude absoluutne eliitklass – Platinum naturaalne koeratoit. Väga soodne eripakkumine vaid Privileegi klientidele: Aripäeva tellijale 5 kg Platinum Adult Chicken vaid 19,90 eurot (tavahind 23,90 eurot) või 15 kg Platinum Adult Chicken 50,90 eurot (tavahind 60,90 eurot). Kulleriteenus on hinnas.

Vaata kõiki pakkumisi: privileeg.aripaev.ee

23.–24. mail Pärnus

MÜÜGIJUHTIMISE PSÜHHOLOOGIA

3 REEGLIT

Kuidas aidata oma müügitöötajatel tippu tõusta?

- Karupoeg Puhhi tüpologia juhi tööriistana
- Inimsuhete keeruline labürint
- Müügijuhtimise vundament
- Tugi müügihirmude ületamiseks

Best Sales Aripäev

Info ja registreerimine: www.bestsales.ee, aira.tammemae@aripaev.ee, tel 50 25548

TÕUSJA

Vaatamata autode tagasikutsumisele soosis nõrgenenud jeen Jaapani autotootja aktsiat.

Toyota Motor

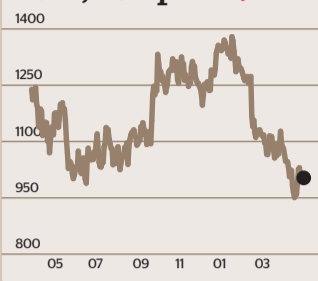
5640 JPY +5,82%▲

LANGEJA

Toorainete hindade langus mõjutas ka kaevandusettevõtete aktsiaid.

Antofagasta

1011,1 GBp -2,03%▼

ÄRIPÄEV 12. aprill 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

Indeks**USA aktsiaturg on taas laineharjal**

S&P 500 indeksi väärtus punktides

ALLIKAS: BLOOMBERG

1576

punktine eelmine S&P 500 tipp murdus kolmapäevase börsitõusu käigus.

USA

S&P 500 tegi rekordi. Nagu Dow

A ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Maailma tuntuima aktsiaindeksi Dow Jonesi tööstuskeskmise rekordite tegemine on igapäevane nähtus, aga üleile sulgus ka laiem Standard & Poor's aktsiaindeks. Sellel ei ole mingit pistmist ei standardite ega vaestega, vaid seda arvatava reitinguagentuuriga, kõrgemal oma varasemast päevasisesest kõigi aegade kõrgemast tasemest.

S&P 500 indeks on juba mõnda aega manööverdanud tipptaseme läheduses, kuid 1576,09 punkti näis ületamiseks keeruline. Üleile läks indeks sellest hooga läbi, tehes uue päevasise tippu 1589,07 punktil ja sulgudes 1587,73 punktil. Ka see indeks liitus kõigi aegade tippude tegijate klubiga. Põhjas oli indeks 2009. aasta märtsis ja sellest on nüüd enam kui kaks korda kõrgemele tõusnud.

Likviidsustsunami. Mis siis saab aktsiaturu baromeetrist edasi? Kui vaadata indeksi pikemaajalisi liikumisi graafikul, on indeks alates 1998. aastast teinud üha sügavamaid põhjasid ning kõrgemaid tippu. Eelmiseid tippu on vaid väga vähe ületatud. Nagu lainetusega, on suund keeratud alla. Eelmine tipp toimus siiski eufooria ajal, kus tundus, et elu läheb aina paremaks, raha oli kõikjal nii palju, et sellele ei leitud enam mõistlikku rakendust. Kaasajal on hirmsast kriisist mõningal määral taastatud. Kummaline, et

Olles murdnud eelmise tippu, näeme me hoo kasvu, kuna investorid nägid seda vastupanutaseme murdmisena.

MKM Partnersi tehnilise analüüsi juht Katie Stockon

USA ettevõtete kasumlikkus on äärmiselt kõrge, kuid ometigi elavad turud ja majandused jätkuvalt keskpankade likviidsustsunami abil.

Kindlasti ei ole investorite meeleolu rikkunud Jaapani keskpanka hiigelmahus kavandatud likviidsusuputus. See oli üks asjadest, mis kolmapäeval investoritele meeldis. Teine oli Hiina väliskaubandusstatistika, mis parimal juhul on mitmeti tõlgendatav ning halvemal juhul tahtlikult manipuleeritud.

USAs vajutas keegi liiga vara e-posti saatmise nuppu, mistõttu lekkis keskpanka intressimäärade seadva komitee eelmise koosoleku protokoll majast välja. USA presidendi, Vabariiklaste ja Demokraatide 2014. aasta eelarve kõnelused oleks nagu uude järku jõudnud, kuid osalised on jätkuvalt teineteisest seisukohtadest miilide kaugusel. Siiski tunnustasid vabariiklased president Barack Obamat, et ta on pakkunud välja heaoluprogrammi mõningase kärpimise plaani.

“Kuigi turul on jätkuvalt mõningast vastupanu ning makronäitajad on olnud erineva headusega, on investorid tulnud järeldusele, et aktsiad on jäänud paremaks kohaks, kui riskivad varad,” ütles Northern Trust Global Investmentsi peainvesteeringustrateeg Jim McDonalds Reutersile.

Tsüklilised aktsiad veavad tõusu. Kuigi indeksid on aasta algusest tõusnud juba umbes 10%, näevad paljud investorid tsükliliste sektorite (mis on enim seotud majanduse käekäiguga) aktsiate indeksi tõusu vedamist märki, et börsitõusul on veel ruumi.

“Olles murdnud eelmise tippu, näeme hoo kasvu, kuna investorid nägid seda vastupanutaseme-

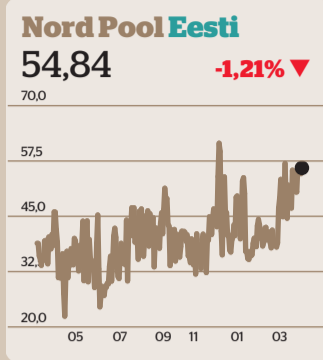

3,4

miljonit autot kutsuvad Jaapani suurimad autotootjad õhkpadja probleemide tõttu tehasesse tagasi.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingus ka käibemaks.

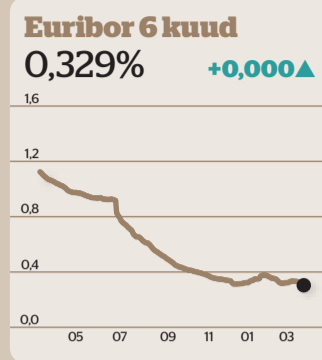
VALUUTA

Eurot mõjutavad poliitilised mured euroala suurimates riikides.

INTRESS

Euroopa Keskpank ei pruugi enam baasintressimäärasid langetada.

RAHA

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank**	0,01 (7)	-	0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank	-	0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50	0,70	0,90	-	200
Tallinna Äripank (3)	-	0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10	-	0,10	0,15	0,20	0,35	0,45	0,55	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,50	0,60	0,70	1,00	1,30	1,50	1,70	2,00	350
DNB	0,10(7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK	-	-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	-	-	-	-	-	-	-
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,55	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,50	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juuriline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaalpank, klientidele (4) kontorisis (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt, (9) juurilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäagilt **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Pankade kontaktandmed

SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201 e-post: tallinn@nordea.com
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DNB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

BÖRS

Tallinn 11.04

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,100	0,00	#VALUE	-	-534,0%	1,55	0,0%
Baltika	0,800	0,00	4 023	35,1	8,0%	2,81	0,0%
Ekspress Grupp	1,100	0,00	7 988	12,9	6,4%	0,82	0,0%
Harju Elekter	2,610	-0,38	1 839	12,1	7,7%	0,93	2,7%
Järvevana	0,620	5,80	1 240	-	0,0%	0,74	0,0%
Merko Ehitus	7,200	-0,14	28 250	16,6	6,6%	1,09	0,0%
Nordecon	1,170	0,00	7 735	25,3	5,1%	1,29	0,0%
Olympic EG	2,020	-0,49	143 727	12,5	28,0%	3,50	5,0%
Premia Foods	0,685	0,44	4 539	301,1	0,2%	0,73	16,1%
Pro Kapital Grupp	2,310	2,67	6 956	-	-3,7%	1,90	0,0%
Silvano FG	2,690	-0,37	75 119	7,5	27,5%	2,06	9,3%
Tallink Grupp	1,010	-0,98	196 527	12,1	12,2%	1,48	0,0%
Tin Kaubamaja	6,050	0,00	61 778	11,7	14,4%	1,69	5,8%
Tallinna Vesi	10,600	1,92	53 121	9,4	26,7%	2,50	7,9%
Trigon PD	0,350	7,69	3 476	-	0,0%	0,72	0,0%
Skano Group	1,200	0,00	#VALUE	-	-2,8%	0,72	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Riia 11.04

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,11	0,00	5,14	0,66	-
Latvijas Gaze	6,20	-1,59	11,71	0,58	-
Olainfarm	4,65	0,00	6,74	1,81	-

Vilnius 11.04

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,59	-1,89	-	3,5	4,1
City Service	1,970	0,00	14,8	1,2	11,7
Invalda	2,310	0,00	-	1,1	-
Linasa Agro	0,715	0,70	2,9	0,9	-
Panevezio Statybos	1,130	1,80	19,2	0,6	-
Siauliui Bankas	0,269	0,00	18,0	0,8	-
Snaige	0,460	-1,08	-	1,7	-
TEO LT (Telekomas)	0,805	-0,37	13,6	2,1	7,2

Helsingi 11.04

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,69	0,54	16,7	3,4	2,7
Citycon	2,27	-0,87	9,4	0,8	6,6
Elisa Comm.	14,69	0,82	11,0	2,7	8,8
Finnair	2,84	1,79	-	0,5	-
Fortum	15,15	-1,56	9,6	1,3	-
HKScan	3,85	-0,52	13,9	0,5	4,4
Kesko	23,62	-0,96	18,0	1,1	5,1
Neste Oil	11,55	1,76	-	1,2	3,3
Nokia	2,67	2,53	-	1,2	7,5
Olvi	22,07	-0,76	17,8	3,1	2,3
PKC Group	18,10	0,44	15,9	2,4	3,9
Stockmann	12,05	-1,23	16,2	1,0	5,0
Stora Enso	5,14	-0,58	8,4	0,7	-
UPM Kymmene	8,15	-0,24	-	0,7	7,4
YIT	16,88	0,66	11,9	2,1	4,4

me murdmisena," ütles MKM Partnersi tehnilise analüüsi juht Katie Stockon. "Definitsiooni kohaselt ei ole S&P 500-l enam vastupanutasemeid (kuna indeks ei ole olnud kõrgemal), kui me oleme värskes tipus." Ta lisas, et kui S&P 500 jääb sellest tasemest kõrgemale, on tema järgmine siht 1780 punkti.

Ohumärke vähevoitu. Investeeringuväljaanne Barrons kirjutas, et neile, kes otsivad märke pessimismiks, võiks sobida see, et värsket tippu ei tehtud nii laiapõhjalise tõusuga kui varem. Aktsiate tõusu võib segada halvenev tööjõuturg või pettumust valmistavad ettevõtete tulemused, kuid seni võiks investorid tõusu nautida.

"Muidugi on tõusev aktsiaturg sellel teel juba viiendat aastat, kuid vähe on märke nendest asjadest, mis käivad kaasas langeva turuga – majandussurutis, karm rahapoliitika, ekstreemsed suhtarvud ja investorite eufooria," ütles SunTrust Banki vanemturustrateeg Keith Lerner Barronsile.

"USA SKP, ettevõtete tulemused ja tarbijakulutused on kõik juba paranenud rekordkõrgustesse. Selles mõttes püüab aktsiaturg alles neid muutusi kinni," lausus Lerner.

Bloomberg kirjutas, et panustamine panga- ja tarkvaraaktsiatele on tulemuste avaldamise hooajal tõusval turul investoreid ahinnanud. Alates 2009. aasta aprillist on need kaks tööstusharu genereerinud keskmiselt umbes 2% tõusu kahe nädala jooksul alates Alcoa tulemuste avaldamist, mis traditsiooniliselt tähistab tulemuste avaldamise hooaja algust.

Võrdluseks – S&P 500 indeks on nendel nädalatel tavaliselt tõusnud 1,7%.

WALL Streetil valitses peomeeleolu.

FOTO: XINHUA/SIPA USA

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,3226

Austraalia dollar	AUD	1,241
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiiina jüaan	CNY	8,129
Hongkongi dollar	HKD	10,184
India ruupia	INR	71,531
Jaapani jeen	JPY	130,390
Kanada dollar	CAD	1,324
Korea won	KRW	1481,370
Leedu liit	LTL	3,453
Läti lant	LVL	0,701
Norra kroon	NOK	7,477

EUR/RUB ▼

40,4275

Poola zlot	PLN	4,112
Rumeenia leu	RON	4,394
Singapuri dollar	SGD	1,622
Suurbritannia nael	GBP	0,852
Šveitsi frank	CHF	1,219
Taani kroon	DKK	7,456
Tai baat	THB	38,084
Tšehhi kroon	CZK	25,942
Türgi liir	TRY	2,346
Ungari forint	HUF	297,790
USA dollar	USD	1,309

BÖRSIKAUBAD

Kütused 11.04

USD		
Nafta IPE, bbl	105,24	
Nafta NYMEX, bbl	94,15	
Mootoribensiin, t	975,00	
Diislikütus, t	911,75	
Kerge kütteõli, t	890,75	
Masuu (1% väävel), t	599,50	
Maagaas Henry Hub, btu, USD	4,082	

Põllumajandus 11.04

nael = 453,59 g		
Kohv NYBOT, USc/nael	136,90	
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	509,80	
Kakao NYBOT, USD/t	2227,00	
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	200,00	
Räpsiseemned NYSE LIFFE Pariis	471,25	

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 10.04

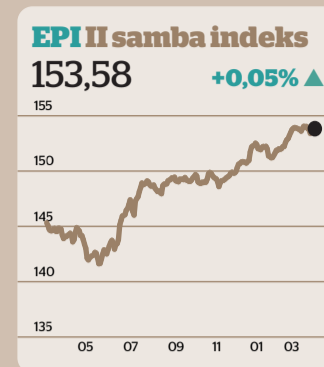
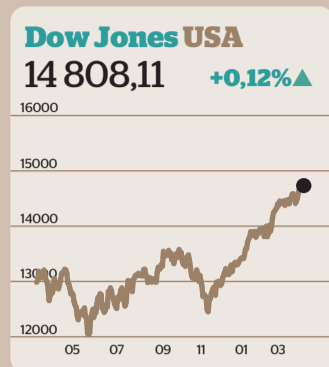
USD/t		
Alumiinium LME	1913	
Vask LME	7575,5	
Plii LME	2113,5	
Nikkel LME	16205	
Tina LME	23000	
Tsinki LME	1924	

Väärismetallid 11.04

USD/unts, unts = 31,1035 g		
Kuld COMEX	1563,42	
Plaatina NYMEX	1534,25	
Palladium NYMEX	726,65	
Höbe COMEX	27,73	

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 12. aprill 2013
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

10. mail

MITTERAHALINE MOTIVEERIMINE

Kuidas mitterahaliste vahenditega töötajate pühendumust suurendada? Koolitaja on **KAIDO PAJUMAA**

SOODUSHIND:

30. aprillini **229 eurot** (km-ga 358,8 eurot).

Tavahind: 259 eurot (km-ga 310,8 eurot)

Täpsem programm aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või
koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

25. aprillil Sokos Hotel Viru

ÄRIPÄEVA SEMINAR

Kliendilojaalsuse võtmed

– kuidas lahkunud kliendid tagasi tuua?

Teenusepakujate turul jäävad võitjaks need, kes klientide ootuseid kõige paremini täita suudavad ja aeg ajalt oma lojaalsust lõpptarbijale meelde tulevad.

Ajakava:

09.40–09.45 Moderaatori avasõnad

Lindorff Eesti juht **KADRIAN JAAGUND**

09.45–10.45 Kliendilojaalsus vs ettevõttelejaalsus - piirid ja tasakaal

Psühholoogia magister, Tallinna Ülikooli lektor ja koolitaja **OTT ALEMAA**

10.45–11.30 Aruteluring: Prioriteedid – kas hoida vanu või otsida uusi kliente?

Viasati telefoniteeninduse juht **EGLE SAIDLA**
Eesti Energia energiamüügi müügi- ja teenindusdivisjon direktor **STEN ARGOS**
ISS Eesti juhatuse liige **MEELIS KRÄMANN**

11.30–12.30 Lõuna

12.30–13.15 Järelteenindus kui kliendihoidmise vahend

Lindorff Eesti juht **KADRIAN JAAGUND**

13.15–13.45 Kliendilojaalsuse võtmed Tele 2 näitel

Tele 2 finantsjuht **ARGO VIRKEBAU**

13.45–14.15 Kliendilojaalsuse võtmed Danske Bank näitel

Danske panga ettevõtete panganduse divisjoni juht **TÖNU VANAJUUR**

14.15–14.20 Päeva kokkuvõte

ERIPÄKKUMISENA on seminari soodushind kuni 18.04.2013 registreerudes **99 EURO** (km-ga 118,80 eurot) hiljem registreerujatele 199 eurot (km-ga 238,80 eurot). Lisainfo ja registreerimine telefonidel 667 0020, 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või www.seminar.aripaev.ee

Äripäev

Koostööpartner:

LINDORFF

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,43	3,55	3,48	12,32	7,37	13,86	3,13	-5,88	18 932 013
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,49	13,49	13,49	3,45	3,29	8,25	5,72	-	5 660 230
Avaron Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	10,59	10,59	10,59	1,80	1,39	-	-	-	5 610 144

Compensa Life

09.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,39	-	5,80	19,90	7,30	4,90	5 727 78
Völakirjaportfell, EUR	-	-	11,91	-	1,00	5,30	4,10	-	548 698

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.03.2013. Völakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 28.03.2013.

Danske Capital AS

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,96	0,97	0,97	1,08	1,32	7,08	2,44	2,95	10 869 732
Danske Pension 50, EUR	1,12	1,13	1,13	1,47	2,00	7,98	2,10	3,06	148 831 442
Danske Pension Intress, EUR	0,88	0,88	0,88	0,68	0,58	5,98	3,00	3,38	3 355 786
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,41	1,45	1,42	7,34	3,43	11,09	4,04	4,78	3 059 902
Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	2,92	0,42	5,77	2,88	-	197 262

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,93	0,93	0,00	0,33	3,73	3,04	4,08	8 448 629,64
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,11	1,12	1,12	1,87	2,22	6,46	2,02	1,83	41 650 629,39
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,63	0,64	0,64	2,58	3,03	6,53	-	-	1 351 071,10
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,85	0,87	0,86	2,06	2,41	6,85	1,75	-	411 268,06
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,89	0,91	0,90	2,75	2,56	7,05	1,52	-	328 382,81
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,84	0,86	0,85	3,72	3,10	5,31	-2,61	-	310 585,82

LHV Varahaldus

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,39	1,40	1,40	2,07	2,95	8,33	5,47	5,46	166 902 027
Pensionifond M, EUR	1,11	1,12	1,12	1,38	1,75	6,95	4,67	6,75	25 467 318
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,78	0,56	4,97	3,84	7,49	37 213 988
Pensionifond XL, EUR	1,19	1,21	1,21	2,30	4,47	10,03	5,49	5,47	39 132 045
Pensionifond XS, EUR	1,09	1,10	1,10	0,72	0,47	6,09	4,21	7,36	8 570 641
Täiendav Pensionifond, EUR	1,32	1,34	1,34	8,06	4,86	10,39	5,97	4,14	4 923 166
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,47	9,57	9,57	12,45	16,63	16,96	11,00	-1,11	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	6,05	6,12	6,12	12,52	16,63	16,96	10,99	-1,11	6 032 164
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,20	8,28	8,28	15,22	2,32	4,42	-	-1,77	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,24	5,29	5,29	15,21	2,32	4,42	-	-	1 393 840

Nordea Pensions Estonia

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,93	0,94	0,94	2,23	2,72	6,31	3,8	-	50 423 213,52
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,76	0,76	0,76	2,83	3,54	6,74	3,58	-	5 479 269,65
Nordea Pensionifond B, EUR	0,89	0,90	0,90	1,51	1,5	6,36	4,06	-	10 908 020,38
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,83	0,83	0,76	0,52	4,71	3,24	-	2 021 025,98
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,11	1,14	1,12	11,80	4,92	8,57	4,14	-	3 366 224,23
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,71	0,72	0,72	0,00	1,62	6,55	-	-	531 767,03

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

266

dollarit maksis eile e-raha Bitcoin. See on uus rekordhind.

Aliki Stylianou: Sellist asja pole arutatud ja meil ei ole plaanis ka seda arutluse alla võtta. Praegu on nii palju kuulujutte ringlemas ja see on üks nendest.

Küprose keskpanga kõneisiku sõnul ei ole keskpank arutanud plaani müüa 400 miljoni euro väärtuses kullavarusid.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	114,43	113,86	113,86	-	0,76	5,17	4,08	-	-
Konservatiivne, EUR	112,07	110,96	110,96	-	1,52	3,22	1,71	-	-
Tasakaalustatud, EUR	111,31	109,66	109,66	-	1,86	1,79	0,27	-	-
Progressiivne, EUR	105,79	103,71	103,71	-	2,26	-0,03	-1,84	-	-
Agressiivne, EUR	110,00	107,84	107,84	-	2,17	0,19	-2,05	-	-
Investeeringusportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	140,13	139,43	139,43	-	0,87	5,93	4,61	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	120,51	118,15	118,15	-	0,24	-3,07	-1,03	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	104,16	102,12	102,12	-	-1,38	-2,28	-4,18	-	-
Mandatum Life Global Equity Abs, EUR	137,41	134,72	134,72	-	1,82	3,34	-1,78	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	151,39	148,42	148,42	-	1,08	2,85	-1,55	-	-

Swedbank Investeeringufondid AS

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,81	0,81	2,08	0,08	3,97	3,14	1,30	42 226 242,08
Pensionifond K2, EUR	0,88	0,89	0,89	3,40	1,04	6,29	3,69	0,50	160 356 099,19
Pensionifond K3, EUR	1,03	1,04	1,04	6,16	2,28	8,37	4,35	0,50	407 291 705,57
Pensionifond K4, EUR	0,76	0,77	0,77	10,75	3,06	9,69	3,82	-	33 227 484,89
Pensionifond V1, EUR	1,19	1,21	1,20	4,42	1,44	8,90	4,29	-0,08	9 553 223,97
Pensionifond V2, EUR	0,92	0,94	0,93	7,98	2,94	10,44	4,46	-1,15	17 527 009,09
Pensionifond V3, EUR	1,07	1,09	1,08	13,24	4,37	11,20	3,68	-2,91	34 650 574,55
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,95	4,05	3,99	21,14	3,14	-7,79	-9,55	-14,97	5 627 405,50
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,46	8,67	8,54	26,08	0,54	21,28	-0,15	-13,51	28 416 237,07
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,41	3,49	3,44	25,06	3,65	13,61	-7,51	-21,25	7 693 869,86
Fondifond 100, EUR	9,92	10,17	10,02	15,83	4,78	9,70	2,97	-1,97	62 989 218,56
Fondifond 30, EUR	11,20	11,48	11,31	5,93	2,37	9,22	3,44	1,30	14 309 624,90
Fondifond 60, EUR	10,69	10,96	10,80	10,19	3,33	9,53	3,57	-0,19	50 648 567,11
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,26	15,64	15,41	25,30	1,20	1,54	-1,14	-8,18	49 240 319,45

AS SEB Varahaldus

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,730	0,738	0,738	2,87	2,43	3,65	0,48	-	9 325 331,88
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,905	0,914	0,914	0,84	0,10	3,12	2,75	4,35	54 490 589,99
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,823	0,831	0,831	0,99	0,71	2,80	1,73	-	13 018 151,97
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,954	0,963	0,963	1,64	1,58	4,13	1,57	-1,46	274 753 562,29
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,908	0,926	0,917	12,69	3,06	3,77	1,38	-2,70	13 719 058,47
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,130	1,152	1,141	3,79	0,68	3,23	1,69	-0,69	10 511 362,81
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,068	7,211	7,139	10,95	2,470	4,690	3,050	-5,020	4 141 214,63
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,407	8,577	8,492	7,48	1,260	3,560	3,010	-3,450	6 090 842,17
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,648	10,863	10,756	3,34	0,500	5,950	3,740	1,170	1 157 753,70
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,115	13,115	13,115	5,20	-0,330	8,500	5,590	5,480	63 955 786,07
SEB Kasvufond A, EUR	6,386	6,515	6,450	21,84	-3,160	7,120	-2,080	-6,650	14 436 343,39
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,513	1,513	1,513	2,90	0,530	7,150	4,860	5,200	417 070 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	129,983	129,983	129,983	2,91	0,550	4,190	5,220	5,520	165 820 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	130,684	131,991	130,684	3,86	2,130	10,120	-	-	1 974 150 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,271	1,271	1,271	0,21	0,160	-0,080	0,040	-	55 400 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	105,872	106,931	105,872	-	2,530	-	-	-	298 430 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	105,652	105,652	105,652	-	1,700	-	-	-	225 700 000,00
SEB Strategy Growth Fund	107,284	108,357	107,284	-	4,480	-	-	-	208 710 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	105,787	106,845	105,787	-	3,590	-	-	-	308 780 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,777	2,833	2,805	20,03	-1,510	10,520	-1,160	-4,450	144 810 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,488	2,538	2,513	15,91	-0,990	-5,490	-9,910	-7,160	71 200 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,075	9,259	9,167	24,40	-5,130	-14,200	-6,150	-2,990	293 930 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondid. Fondide mahud on seisuga 28.02.2013.

Trigon Funds

10.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	88,73	91,45	90,54	22,75	5,77	-9,62	-21,72	-	2 224 020
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	174,41	179,75	177,97	17,85	7,42	10,31	2,13	-	4 752 154
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,64	14,13	13,85	21,15	7,34	12,97	-7,18	-11,65	1 851 231
Uus Euroopa Fond, EUR	20,26	20,98	20,57	13,67	1,05	12,95	6,28	-3,57	22 033 892
Venemaa Top Picks Fond, EUR	18,52	19,18	18,80	25,90	-9,42	-14,60	-3,28	-2,52	8 851 151

KONVERENTSI BEST PRACTICE KAVA:

9.30 – 9.35 Konverentsi avamine

9.35 – 10.00 Sotsiaalmeedia parimad praktikad Euroopast: viie eduka strateegia näited!

Best Marketing Internationali juht Hando Sinisalu

Eesti ettevõtete/organisatsioonide praktilised kogemused:

10.00 – 10.20 Kaubandus. Photopointi (Nordic Digital) turundus-spetsialist Anni Proosa

10.20 – 10.40 Finants. SEB kommunikatsioonijuht Silver Vohu

10.40 – 11.00 Toiduainetööstus. Kalevi turundusdirektor Anne Täakre

11.00 – 11.20 Automüük. City Motors juhataja Henrik Raave

11.20 – 11.40 Kohvipaus

11.40 – 12.00 Turism. Go Traveli turundusjuht Anu Vane

12.00 – 12.20 Telekom. Elioni kliendisuhete juht Kai-Riin Saluste

12.20 – 12.40 Meedia. Sky Plusi programmidirektor Priit Vare

12.40 – 13.00 Meelelahutus. Olympic-Online.com juht Kaido Ulejev

13.00 – 14.00 Lõunapaus

14.00 – 14.20 Tervishoid. Kliinik.ee (Celsius Healthcare) juht Siim Nahkur

14.20 – 14.40 Avalik sektor. Politsei- ja piirivalveameti kommunikatsiooni-büroo juhtivspetsialist Nelli Pello

14.40 – 15.00 Haridus. TTÜ e-kanalite juht Ants Liivat

15.00 – 16.00 Arutlusring esinejate osavõtul, küsimused ja vastused

Soodushind 12. aprillini 169 € (km-ga 202.80)!

Alates 13. aprillist 199 € (km-ga 238.80)

best marketing
practice

Sotsiaalmeedia konverents
„Best Practice 2013“
23. aprillil Roseni Tornis
(Mere pst 6, Tallinn)

Best Practice keskendub
praktiliste kogemuste jagamisele.
Laval on 12 praktikut, kes jagavad
kogemusi ja õppetunde sotsiaalmeedias
turundamisel.

Lisainfo ja registreerimine:

Siiri Same, siiri@best-marketing.com

50 69 639

www.best-marketing.ee

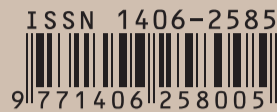
VIIMASEID
PÄEVI
SOODUS-
HINNAGA!

UUS
KONVERENTSI-
FORMAAT!

Bob O'Donnell: Microsoft peab praegusel personaalarvutite turul tegema mõningaid väga raskeid otsuseid.

Tehnoloogiauringufirma IDC asepresidendi sõnul kukkus Windows 8 turuletoomine läbi ning see ei suutnud personaalarvutite müüki elavdada.

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

834,82 -0,05%

perioodi kõrgeim 842,16
perioodi madalaim 585,08

TÕUSJAD

Toyota Motor

5640 JPY

+5,82%

Comptel OYJ

0,41 EUR

+5,13%

O'Key Group

11,01 EUR

+3,87%

Marks & Spencer

397,00 GBP

+3,44%

Cramo OYJ

10,20 EUR

+3,03%

Ramirent OYJ

7,83 EUR

+2,89%

Eelmisel nädalal taotles USAs töötava abiraha vähem inimesi kui prognoositi.

Mida teha, kui halbu uudiseid ei ole?

Investorid, kes lootsid kolmapäeval leida halbu uudiseid viimasest Föderaalreservi kohtumise protokollist, pidid pettuma, kuna midagi nukrat polnud keskpangal öelda. Praegu on USA börsiindeksid teinud uue tõusurekordi ning ka Euroopas ja Aasias on aktsiaindeksid ülespoole kerkinud.

Föderaalreserv kulutab iga kuu 85 miljardit dollarit, et osta hüpoteegiga tagatud võlakirju, kuid märtsi protokoll näitas selles osas suurt vastuolu keskpanga liikmete seas. Kuna nõukogu liikmed peavad aru programmi lõppemise üle, pole investorid selle lõppemises veel nii kindlad. Viimased, oodatust nõrgemad majandusandmed võivad tähendada seda, et Föderaalreserv jätab rahakraanid veel pikemaks ajaks lahti.

"Turg on praegu vaikerežiimil ning minemas üles," ütles LPL investeerimisstrateeg ja analüütik John Canally CNBC-le. "2008 ja 2009 nägime vastupidist olukorda, kui kõik uudised oli halvad. Praegusel turul on enamjaolt kõik uudised head."

Head uudised mõjuvad investoritele positiivselt ning nad on üha rohkem nõus raha börsile paigutama. Paljude arvates vajaksid aktsiaturud just praegu tagasitõmmet, aga kui halvad uudised puuduvad, siis kuidas see küll juhtuda saaks? "Kaitsepositsiooni võtmiseks on kindlasti põhjuseid olemas," ütles Auerbach Graysoni tehniline strateeg Richard Ross. "Olles seda öelnud, siis kas on põhjust seista kaubarongi ees?" Rossi sõnul peaksid investorid positsioonide ehitamise asemel neid praegu hoopis vähendama.

Investorid peaksid praegu kaasa sõrkima. Atlantis Asset Managementi peastrateeg Michael Cohni arvates peaksid investorid praegu turulainega kaasa sõitma. Oma strateegia järgi ostab Cohn put-optioone ehk võimalusi, mis annavad talle eelise müüa aktsiaid teatud tasemetel. "Pärast kaheksat kuud on hakanud tunneli lõpp paistma," viitab Cohn Föderaalreservi kvantitatiivse leevenduse programmi lõppemisele.

Selle aasta teine pool võib nii aktsia- kui ka valuutaturgudel minna täitsa põnevaks. Kui Föderaalreserv tõmbab oma rahatrükkimisega koomale, võivad kannatada nii aktsiad kui ka kõik valuutad peale USA dollari.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Olles seda öelnud, siis kas on põhjust seista kaubarongi ees?

Auerbach Graysoni tehniline strateeg Richard Ross

VIRTUAALSUS

E-raha bitcoini hind tegi kiire krahhi

Kolmapäeval tõusis bitcoini hind üle 260 dollari ja kukkus seejärel kiirelt alla 110 dollari ning kaupleb nüüd 30 protsenti madalamal eilse päeva tipust.

Pärast 60protsendilist langust tegi virtuaalraha põhjast kiire taastumise ning tõusis eilse hommikuga 180 dollarile. See on üks viimastest veidraste hinnaliikumistest valuuta puhul, mis on tegelikult täielikult reguleerimata.

Pärast Küprose võlakriisi, kui hoiustajad hakkasid depositide maksu kartma, on bitimünt väga populaarseks muutunud. Kuid kriitikud muretsevad, et kuna virtuaalraha põhineb ainult arvutivõrgul ning valitsustel pole selle üle järelevalvet, võib see sattuda häkkerite rünnaku alla ning kasutajad võivad oma mündid kaotada, kirjutas CNBC.

Bitcoine loovad arvutid, mis suudavad lahendada keerukaid krüptograafilisi probleeme. Kui varem võisid bitimündi pioneerid münte luua enda sülearvutites, siis nüüd on vaja märksa võimekamaid arvuteid.

2. aprilli seisuga oli olemas 250 rahakotti, mille bitcoini väärtus ületas 1 miljoni dollari. Praeguseks on loodud pisut rohkem kui 11 miljonit bitcoini. Vaatamata kolmapäevasele langusele on bitcoini väärtus kasvanud aastaga kümnekordselt.

LEPING

Nordecon sõlmis 6,4 mln eurose lepingu

Nordecon ja AS Paide Vesi sõlmisid eile Paide linna reoveepuhasti remondilepingu, teatas Nordecon börsile.

Tööde käigus ehitatakse reoveepuhasti tehnoloogia ja garaaži ning rajatakse puhastusprotsessi mahutid ja paakauto pesemisplats. Lisaks rajatakse isevoolset-, surve- ja sademeveekanaliseerimise ning drenaažitorustikku kogupikkusega ligikaudu 2800 meetrit.

Tööde hind ilma ettenägematute tööde reservita (5%) on ligikaudu 6,42 miljonit eurot, millele lisandub käibemaks. Ehitus algab selle aasta mais ning lõpeb järgmise aasta juulis.

LANGEJAD

Hewlett-Packard

21,08 USD

-5,58%

Microsoft Corp.

28,92 USD

-4,49%

Holmen AB

185,20 SEK

-4,44%

AMD

2,53 USD

-3,07%

SAF Tehnika

1,07 EUR

-2,73%

ASSA Abloy

258,80 SEK

-2,67%

Jaapani jeen on kaotamas oma staatust investeerimise turvasadamana.

AKUD JA PATAREID

- + Autoakud
- + Motoakud
- + Paadiakud
- + Patareid
- + NiMH, NiCd ja Li-Ion elemendid
- + Püsitoiteakud
- + Akud töstukitele, virmastajatele ja laotehnikale

- + Akud videokaameratele
- + Suletud pliiaakud
- + Akud avariivalgustitele
- + Akulaadid
- + Käsitööriista akude taastamine
- + Erinevate akupakkide valmistamine

PAADI- ja MOTOAKUD aprilli lõpuni -20%

RENOVAAR AKUD & PATAREID

KAUPLUSED ASUVAD:

TONDI 17 TALLINN
E-R 9.00-18.00
tondi@renovaar.ee
tel: 655 69 89

VÄIKE-PAALA 1 TALLINN
E-R 9.00-18.00
renovaar@renovaar.ee
tel: 655 69 88

TÄHE 127a TARTU
E-R 9.00-17.00
tartu@renovaar.ee
tel: 7 366 129

VARTA Trojan Panasonic autcraft marine

HOIA LOODUS PUHTANA! TOO VANAD AKUD JA PATAREID MEILE!

www.renovaar.ee